Možnosti financování neziskových organizací v ČR.

Radek Jiroudek

Bakalářská práce
2007+-

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií
Ústav pedagogických věd
akademický rok: 2006/2007

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení:	**Radek JIROUDEK**
Studijní program:	**B 7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor:	**Sociální pedagogika**
Téma práce:	**Možnosti financování neziskových organizací v ČR.**

Zásady pro vypracování:

Zpracování teoretické části – terminologické upřesnění
Zpracování praktické části – metodologie výzkumu
Zpracování výsledku výzkumu
Doporučení pro praxi

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

DEVEROVÁ, L., PAJAS, P., Průvodce neziskovým právem 1. díl. Praha: KN, 1996.
DEVEROVÁ, L., PAJAS, P., Průvodce neziskovým právem 2. díl. Praha: KN, 1996.
OMONDI, R., Průvodce fondy EU pro neziskové organizace. Praha: Euros, 2005. ISBN 80-902302-5-3.
Informace o poskytování dotací ENNO v roce 2007. Praha: Úřad vlády ČR, 2006 ISBN 80-87041-08-9.
Granis - měsíčník neziskového sektoru. Praha: ICN
VILAMOVÁ, Š., Čerpání finančních zdrojů Evropské unie. Praha: GRADA, 2005. ISBN 80-247-1194-X.
PAVLÁK, M., Lidské zdroje a fondy EU. Praha: ASPI, 2006. ISBN 80-7357-139-0.
CIHELKOVÁ, E., Vnější ekonomické vztahy Evropské unie. Praha: C.H.BECIC, 2003. ISBN 80-7179-804-5.
KŐNIG, P., LACINA, L., PŘENOSIL, J., Učebnice evropské integrace. Brno: BARRISTER&PRINCIPAL, 2004. ISBN 80-7364-022-8.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Leona Hozová**
Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce: **23. února 2007**

Termín odevzdání bakalářské práce: **25. května 2007**

Ve Zlíně dne 23. února 2007

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
Fakulta humanitních studií

L.S.

Ing. Jitka Chudárová
pověřená děkanka

prof. PhDr. Vlastimil Švec, CSc.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Členství České republiky v Evropské unii pro mne znamená možnost využít řady nabídek, které vedou k naplnění lidských vizí a ambicí. Z tohoto důvodu se ve své bakalářské práci věnuji problematice financování neziskových organizací ze strukturálních fondů Evropské unie a zjišťuji, zda lidé z oblasti neziskových organizací dokáží zužitkovat nabídnuté možnosti. S ohledem na své studijní zaměření pracuji s neziskovými organizacemi, které působí v sociální oblasti. V praktické části své bakalářské práce pracuji metodou komparace dvou takovýchto neziskových organizací.

Klíčová slova: nezisková organizace

strukturální fondy

Evropská unie

komparace

ABSTRACT

A membership of the Czech republic in the Europe union means to me a posibility to take advantege of range of offers, which lead to fulfillment of human visions and ambitions. This is a reason, why I go in for the issue of financing of unprofitable organizations from the structural funds of the Europe union. I am trying to find out, if people working in unprofitable sphere can make use of the offered possibilities. With reference to my degree I work with the unprofitable organizations in a social enviroment. In a practical part of my bacherol thesis I use a metod of comparison and I compare two unprofitable organizations.

Keywords: unprofitable organization

structural funds

the Europe union

comparison

Chtěl bych touto cestou poděkovat vedoucí mé práce pí Ing. Hozové Leoně za cenné rady a připomínky a rovněž pí Mgr. Rulíkové Kláře a p.Dolínkovi Janovi za ochotu a vstřícnost při poskytování informací.

OBSAH

ÚVOD **8**
I TEORETICKÁ ČÁST **9**
1 POJMOVÁ VYSVĚTLENÍ **10**
1.1 NEZISKOVÉ ORGANIZACE 10
1.2 DĚLENÍ NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ 11
1.3 SEKTOR NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ 12
1.4 EVROPSKÁ UNIE A NEZISKOVÝ SEKTOR 12
1.5 STRUKTURÁLNÍ FONDY EVROPSKÉ UNIE 13
2 CHARAKTERISTIKA NEZISKOVÉHO SEKTORU V ČR **15**
2.1 STÁTNÍ NEZISKOVÝ SEKTOR 16
2.1.1 Rozpočtové organizace 16
2.1.2 Příspěvkové organizace 17
2.2 NESTÁTNÍ NEZISKOVÝ SEKTOR 17
2.2.1 Občanská sdružení 18
2.2.2 Nadace a nadační fondy 19
2.2.3 Obecně prospěšné společnosti 20
2.2.4 Církve a náboženské společnosti 21
2.2.5 Politické strany a hnutí 22
3 ZDROJE FINANCOVÁNÍ **23**
3.1 EVROPSKÁ UNIE 23
3.2 FONDY A NADACE 25
3.2.1 Zahraniční fondy a nadace 26
3.2.2 Republikové fondy a nadace 27
3.3 DOTACE, GRANTY Z VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ 27
3.4 DÁRCOVSTVÍ A SPONZORSTVÍ 29
3.4.1 Firemní dárcovství, sponzorství 30
3.4.2 Individuální dárcovství, sponzorství 31
3.5 Z VLASTNÍCH ZDROJŮ 32
3.5.1 Členské příspěvky 32
3.5.2 Vlastní činnost 33
II PRAKTICKÁ ČÁST **34**
4 KOMPARACE **35**
4.1 JAHODA 35
4.1.1 Historie organizace 35
4.1.2 Hlavní činnost organizace 36
4.1.3 Lidské zdroje 37
4.1.4 Materiální zdroje 38
4.1.5 Psaní a realizace projektů 39

4.1.5.1 Projekt Rozšíření a zkvalitnění služeb klubů JAHODA 39
4.1.6 Dílčí shrnutí 44
4.2 KLUB DVOJČAT A VÍCEČAT 45
4.2.1 Historie organizace 45
4.2.2 Hlavní činnost organizace 45
4.2.3 Lidské zdroje 46
4.2.4 Materiální zdroje 47
4.2.5 Psaní a realizace projektů 47
4.2.5.1 Projekt Zakládání a vedení regionálních poboček Klubu dvojčat a vícečat 48
4.2.6 Dílčí shrnutí 52
ZÁVĚR 54
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY 56
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK 57
SEZNAM OBRÁZKŮ 58
SEZNAM TABULEK 59
SEZNAM PŘÍLOH 60

ÚVOD

Po vstupu České republiky do Evropské unie se občanům naší země otevřely nové možnosti a cesty, jak si splnit své představy a touhy. Stejná situace nastala i pro sektor neziskových organizací, před kterým se předestřela řada nových možností k získání finančních prostředků, tak potřebných k realizaci vytýčených cílů. Je zcela zřejmé, že proces získávání finančních zdrojů z Evropské unie není nic snadného, naopak vyžaduje fundovanou znalost problematiky právních procedur příslušných evropských institucí, jasný cíl a silnou vůli dosáhnout tohoto cíle. Zajímá mě, jak české neziskové organizace (zejména ty, které působí v sociální oblasti) dokáží využít nabízených příležitostí, které zde jistě nebudou navěky, a obohatit své portfolio finančních zdrojů o nové přírůstky z Evropské unie

Tato bakalářská práce je členěna na dvě části – teoretickou a praktickou. Teoretickou část dělím na kapitoly – Pojmová vysvětlení, Charakteristika neziskového sektoru v České republice, Zdroje financování. První kapitola Pojmová vysvětlení ilustruje základní hesla neziskového sektoru v České republice a Evropské unii. Kapitola Charakteristika neziskového sektoru v České republice zahrnuje jak státní, tak nestátní neziskový sektor. V oblasti státního neziskového sektoru se věnuji tématům rozpočtových a příspěvkových organizací, v oblasti nestátního neziskového sektoru pojednávám o občanských sdruženích, nadacích a nadačních fondech, obecně prospěšných organizacích, církevních a náboženských organizacích a o politických stranách a hnutích. Třetí kapitola Zdroje financování pojednává o možnostech financování neziskových organizací a to od finančních zdrojů Evropské unie přez fondy a nadace (zahraniční,republikové), dotace a granty z veřejných rozpočtů, dárcovství a sponzorství (firemní, individuální) až po možnosti financování z vlastních zdrojů, kam patří členské příspěvky a vlastní činnost.

Cílem praktické části mé bakalářské práce je komparace dvou neziskových organizací působících v sociální oblasti a porovnání jejich úspěšnosti při čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie.

Ve své práci jsem potřebné informace čerpal z dostupné literatury a dalších zdrojů, které uvádím na konci své bakalářské práce.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 POJMOVÁ VYSVĚTLENÍ

Základní pojmová vysvětlení z oblasti neziskového sektoru jsou zvolena tak, aby se objasnila podstata tohoto sektoru, jeho zaměření a postavení ve společnosti. Vymezení pojmu „strukturální fondy Evropské unie“ je nezbytné z důvodu jejich důležitosti v oblasti neziskového sektoru.

1.1 Neziskové organizace

Neziskové organizace jsou určeny především ke správě věcí, které lze jen velmi těžko účinně provádět pro zisk a které mohou vykonávat lépe či jiným způsobem než stát – péče o zdravotně postižené, ochrana spotřebitelů, péče o životní prostředí či úsilí o řešení drobných problémů v obci jsou jen namátkou zvolené příklady. Díky svému postavení a zaměření mohou poskytovat originální pohled na úskalí života společnosti a díky tomu mají možnost včas rozpoznat některé problematické aspekty daleko dříve než subjekty státní, podnikatelské či jiné. Základem činnosti neziskové organizace je její poslání, které vyjadřuje důvod její existence, říká, proč je organizace tady a čeho chce dosáhnout.

Podle Friče a Goulliho jsou neziskové organizace charakterizovány pěti společnými rysy:

- Jde o organizace, které jsou do určité míry institucionalizovány. V opačném případě by se pojem nezisková organizace stal příliš pomíjivým a neuchopitelným.
- Neziskové organizace nejsou součástí státní správy a nejsou řízeny orgány, ve kterých převládají státní úředníci.To neznamená, že nemohou mít významnou státní podporu nebo že ve vedení nemohou být také státní úředníci. Rozhodující je zde skutečnost, že základní struktura neziskových organizací je ve své podstatě soukromá.
- Nerozdělují zisk, to znamená, že své zisky nerozdělují mezi vlastníky nebo vedení organizace. Mohou v určitém období dosáhnout zisku, ale ten musí být opětovně použit na cíle dané posláním organizace. V tomto smyslu jde o soukromé organizace, které neslouží primárně k dosahování zisku. Tento fakt vyčleňuje neziskové organizace ze souboru soukromého sektoru – soukromého podnikání

- Jsou samosprávné, autonomní, tj. jsou schopné řídit svou vlastní činnost. Neziskové organizace mají svá vlastní interní pravidla řízení a nejsou ovládány zvenčí.
- Jsou dobrovolné, zahrnují určitý významný element dobrovolné činnosti, ať již formou účasti na konkrétních aktivitách nebo ve vedení organizace. To neznamená, že všechny či většina příjmů musí pocházet z dobrovolných příspěvků nebo že většina pracovníků jsou dobrovolníci. Jako určitý znak „dobrovolnosti" postačuje jakýkoli dobrovolný prvek, třeba pouhá dobrovolná správní rada (Frič, Goulli, 2001, s.11).

1.2 Dělení neziskových organizací

Neziskové organizace slouží účelům, které často přesahují soukromý prospěch svých členů a tím přispívají k veřejnému blahu.

Pavol Frič a Rochdi Goulli uvádějí různé způsoby dělení neziskových organizací:

Podle míry veřejného prospěchu je lze dělit na:

- Organizace vzájemně prospěšné, jejichž hlavním cílem je sloužit zájmům svých členů a pokud slouží veřejnému prospěchu, není to jejich hlavní cíl. Tyto skupiny vznikly např. na bázi určité podobnosti zájmů, koníčků sociálního postavení, profese atd.
- Organizace veřejně prospěšné, jejichž hlavním účelem je poskytování veřejně prospěšných služeb a služeb obecným zájmům. Tyto organizace jsou otevřeny široké veřejnosti, tj. všem, kteří tyto služby potřebují.

Podle typu převládající činnosti se dělí na:

- Servisní, které soustřeďují svoji pozornost především na poskytování služeb různého druhu. Často jde o služby, které nemohou svou podstatou přinášet zisk (např. služba pro seniory, hendikepované).
- Advokační typy organizací zaměřující se především na obhajobu práv a zájmů různých skupin lidí, snaží se upozorňovat na problematické otázky, projevovat veřejně svoje názory a kontrolovat rozhodování státní správy (Frič, Goulli, 2001, s.13).

1.3 Sektor neziskových organizací

Vedle státního a podnikatelského sektoru v České republice existuje jako třetí pilíř společnosti neziskový sektor, který zahrnuje širokou škálu organizačních forem a činností. Tato rozmanitost a variabilita způsobuje mnohé problémy v běžném chápání toho, co vlastně neziskový sektor je. Z těchto důvodů je třeba při definici třetího sektoru uvést, z jakých hledisek je tento sektor posuzován a zkoumán.

Termín třetí sektor nám zdůrazňuje, že jde o sektor působící mezi státem a trhem. Pokud klademe důraz na to, že na rozdíl od komerčních a ziskových organizací není jeho cílem vytvářet zisk použijeme výraz „neziskový sektor“. Dále se lze setkat s termíny „dobrovolnický sektor“ vyzdvihující specifickou roli dobrovolnické činnosti v této oblasti, „nevládní či nestátní sektor“, který indikuje, že se jedná o organizace fungující nezávisle na vládě. Nemohu opomenout ani pojem „občanský sektor“, který se vztahuje k propojenosti neziskových organizací s občanskou společností.

Organizace v neziskovém sektoru se vyznačují všemi uvedenými atributy najednou a proto není možné se při jeho definici opírat jenom o některý z nich.

1.4 Evropská unie a neziskový sektor

Evropská unie není pouze jakýmsi útvarem vzniklým na základě propojení legislativy a všelijakých úřadů a institucí, zdrojem finančního přilepšení nebo jen společným ekonomickým prostorem. Je také propojením hodnot rozmanité občanské společnosti z geograficky a kulturně silně rozdílných oblastí Evropy.

Neziskový sektor je také velmi rozmanitý, tak jak to odpovídá rozmanitosti lidských zájmů a potřeb. Nikdy nemůže být „regulován“ či „sjednocován“ tak, jako je například společný trh zboží, služeb nebo práce a to už jenom z toho důvodu, že podstata fungování neziskových organizací vychází ze základních lidských práv – na svobodu názorů, náboženského přesvědčení, shromažďování a spolčování občanů.

Výše uvedené skutečnosti zapříčiňují stav, kdy na rozdíl od společného trhu a společné zahraniční a bezpečnostní politiky zůstává právní úprava činnosti neziskových organizací plně v pravomoci členských zemí Unie. Hovoří-li se tedy o neziskovém sektoru v rámci Evropské unie, je nutné uvézt, o jakou konkrétní zemi se jedná. Podle Oldřicha Čepelky se také liší právní a historické základy, na nichž vyrůstá evropský neziskový sek-

tor. Výsledkem působení těchto faktorů jsou standarty, kdy například ve Velké Británii existuje tradice silného a celostátně působícího neziskového sektoru, v Itálii nebo Španělsku funguje neziskový sektor hlavně na regionální a místní úrovni a národní asociace neziskových organizací jsou výjimkou. Německo má patrně nejrozsáhlejší neziskový sektor v Evropě, který ale nastupuje až v okamžiku, kdy je vyčerpána pomoc od nejbližších (Čepelka, 2003).

Na evropském kontinentu má stát tradičně vůči občanům velmi silnou pozici a podle míry této pozice lze odvodit i jeho vztah k neziskovým organizacím. Stát je zde zvyklý vybírat daně a pečovat o lidi, kteří to více nebo méně potřebují. Z tohoto konání plyne, že čím více toho stát pro občany zajišťuje, tím více toho od něj občané chtějí. Pravicově zaměřené vlády zemí Evropské unie propagují stav, kdy se co nejvíce veřejných služeb přenáší na veřejnou společnost a její organizovanou část – neziskové organizace. Levicově zaměřené vlády naopak neprojevují neziskovému sektoru velké sympatie, nejspíše z důvodu, že jim překáží ve snaze plně prosazovat koncepci silného, všeobjímajícího státu.

Podle Oldřicha Čepelky existují tři trendy, ze kterých vychází současný vztah institucí Evropské unie a vlád členských zemí k neziskovému sektoru:

- Jednotlivé vlády si uvědomily, že neziskové organizace dokáží přispět ke společenskému začleňování osob a skupin, které se z různých důvodů dostávají mimo hlavní vývoj společnosti a hrozí tak ztráta jejich soudržnosti, zločinnost, politický extremismus, nezaměstnanost, migrace a jiné negativní jevy.
- Mnohé neziskové organizace, především charitativních, sociálních a zdravotních služeb usilují o právní uznání svých rolí v jednotlivých zemích a v Evropské unii. Zástupci těchto organizací mají snahu se stále častěji účastnit jednání, které vlády dříve vedla pouze se zástupci odborových a zaměstnavatelských svazů.
- Snaha dosáhnout větší angažovanosti lidí na veřejných záležitostech (Čepelka, 2003, s.51).

1.5 Strukturální fondy Evropské unie

Strukturální fondy jsou prostředkem k dosahování hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie. Jedná se o nástroj solidarity, neboť prostředky z těchto fondů mají

pomoci málo rozvinutým regionům a regionům potýkajícím se se strukturálními problémy snížit rozdíly mezi životní úrovní jejich občanů a občanů Unie.

Vladimír Sodomka uvádí, že poskytování strukturální pomoci prostřednictvím strukturálních fondů Evropské unie je založeno na několika základních principech:

- Princip partnerství – zahrnuje úzkou spolupráci mezi Evropskou komisí a odpovídajícími orgány na národní, regionální a místní úrovni.
- Princip programování – pomoc se realizuje na základě víceletých a víceoborových programů, pro které se zpracovávají příslušné dokumenty.
- Princip monitorování a vyhodnocování – jedná se o průběžné sledování a vyhodnocování využívání prostředků ze zdrojů Evropské unie.
- Princip koncentrace – smyslem je soustředit nejvíce prostředků do oblastí s nejvážnějšími problémy a pouze na předem definované cíle.
- Princip doplňkovosti – musí se jednat o prostředky poskytované nad rámec objemu národních prostředků.
- Princip subsidiarity – znamená realizaci pomoci na co nejvhodnější územní úrovni, přičemž celková odpovědnost zůstává na členském státu.
- Princip rovnoprávnosti mezi muži a ženami (Sodomka, 2004, s.7).

2 CHARAKTERISTIKA NEZISKOVÉHO SEKTORU V ČR

Rychlý rozvoj neziskového sektoru v posledních desetiletích je spojován jak s rozvojem demokracie, tak s úsilím o řešení narůstajících obtíží, se kterými se setkávají vlády všech vyspělých států při zabezpečování sociálních jistot pro své občany. Tento sektor je stále silněji vnímán jako alternativa vůči státu při poskytování služeb a veřejných statků. V demokratickém světě má neziskový sektor velkou vážnost, např. ve Spojených státech k němu patří instituce jako Harvardova univerzita, Červený kříž nebo Rockefellerova nadace. Základem tohoto vysokého kreditu je mimořádná prospěšnost neziskových organizací, kombinovaná s vysokou profesionalitou. V transformujících společnostech bývalého východního bloku je neziskovému sektoru připisována významná role při demokratizaci poměrů a budování občanské společnosti.

Náš neziskový sektor má ještě daleko k dokonalosti. Vzrůstající očekávání a naděje kladené v tento sektor nejsou v naší společnosti podloženy jasnými poznatky o jeho povaze a schopnostech , které skutečně má. V důsledku toho je pro politiky, státní správu i veřejnost velmi těžké pochopit, jakou roli neziskové organizace ve společnosti hrají a jaký je jejich vliv na veřejný život. Aby si neziskový sektor vydobyl opravdový respekt a potřebu spolupráce, je potřeba prokázat důvěryhodnost, prospěšnost a dobré výsledky. Tohoto nelze dosáhnout bez profesionality, která by byla zajištěna dobře připravenými odborníky.

Jedním z jejich nejdůležitějších úkolů je zajistit, aby neziskové organizace dokázaly využít všech možností financování své existence a činnosti. Jde o možnosti široké, od financování z vlastní činnosti, přez různé dary a dotace ze soukromých či státních zdrojů, až po možnosti využití čerpání finančních prostředků z Evropské unie. Lze předpokládat, že v budoucnu přijde fáze jisté nasycenosti na trhu služeb, které neziskové organizace zabezpečují, což znamená, že v blízkém čase můžeme očekávat ostřejší a intensivnější selekci neziskových organizací na ty, které přežijí a ty, které budou muset zaniknout. Charakter této selekce jistě výrazným způsobem ovlivní i obratnost jednotlivých neziskových organizací získávat finanční prostředky.

V právní teorii jsou chápány neziskové organizace jako subjekty, které nejsou prioritně zřizovány za účelem podnikání a které si vytvářený zisk nerozdělují mezi zakladatele, členy orgánů nebo zaměstnance, ale použijí ho k dalšímu rozvoji organizace. V České republice neexistuje žádný samostatný zákon, který by upravoval všechny typy neziskových

organizací. Z tohoto důvodu zůstává právní úprava neziskového sektoru relativně roztříštěná a tento problém se promítá do celé řady samostatných zákonů pro jednotlivé typy neziskových organizací. Podle Lenky Deverové je určitým základním stavebním kamenem zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, který obecně upravuje postavení neziskových organizací jako právnických osob v českém právním řádu (Deverová, 1996).

2.1 Státní neziskový sektor

Ve státním neziskovém sektoru působí dva typy organizací. Jedná se o:

- Rozpočtové organizace
- Příspěvkové organizace

Tyto organizace nesou základní znaky neziskových organizací s výjimkou své závislosti na zakladateli, kterým může být pouze stát nebo obec. Pavol Frič a Rochdi Goulli uvádějí, že i přez úvahy o jejich přeměně na jiné formy jsou tyto organizace dosud převažující formou zajišťování služeb a správy specifických záležitostí ministerstev a obcí (Frič, Goulli, 2001, s.67).

Jejich právní poměry upravuje zákon č. 576/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací. Občanský zákoník řadí rozpočtové a příspěvkové organizace do kategorie právnických osob, pro které je pojmovým znakem účelové sdružení majetku. Takovéto právnické osoby zajišťují především správu jim svěřeného majetku.

2.1.1 Rozpočtové organizace

Rozpočtové organizace jsou takové, jejichž příjem a výdaje jsou specifikovány v samostatných kapitolách státního rozpočtu na příslušný rok. Hospodaří s přidělenými rozpočtovými prostředky, které jim stanoví zřizovatel v rámci svého rozpočtu. Jedná se např. o Kancelář prezidenta republiky, Úřad Vlády České republiky, Parlament, jednotlivá ministerstva, Ústavní soud České republiky, Akademie věd, Nejvyšší kontrolní úřad a další. Rozpočtové organizace se od příspěvkových odlišují v ustanovení, které jim ukládá povinnost odvádět veškeré příjmy do rozpočtu a v možnosti hradit veškeré výdaje z daného rozpočtu.

2.1.2 Příspěvkové organizace

Příspěvková organizace je v právním smyslu organizace zřizovaná k plnění zejména kulturně - vzdělávacích funkcí, které jsou poskytovány občanům za částečnou nebo plnou úplatu. Činnost těchto organizací je částečně kryta ze státního rozpočtu a to z kapitoly státního orgánu, který jej zřídil. Zpravidla má zřizovací pravomoc ministr nebo vedoucí orgánu, do jehož oboru působnosti patří činnost, kterou má příspěvková organizace vykonávat. Se zřízením takovéto organizace musí vyslovit souhlas ministr financí. Příspěvkové organizace mají volnější režim finančního hospodaření s tím , že jim zřizovatel nepokrývá plně jejich finanční nároky. Dále musí dodržovat zřizovatelem stanovené finanční vztahy ke státnímu rozpočtu, k rozpočtu kraje či obce.

2.2 Nestátní neziskový sektor

Obecným důvodem pro vznik nestátních neziskových organizací je skutečnost, že státem poskytované služby nestačí nebo nejsou uspokojivé. Činnost státu a jeho organizací vždy inklinuje k uspokojování průměrných nebo základních obecných potřeb. Tam, kde je potřeba uspokojit specifické potřeby např. malé skupiny lidí, je činnost nestátních organizací efektivnější a pružnější v reakci na tyto potřeby. Působení neziskových organizací je pro stát výhodné také v tom, že se od nich také očekává zmírnění sociálního napětí a potencionálního politického konfliktu mezi státem a společností.

Neziskové organizace je možno členit podle toho, do jaké míry naplňují obecné principy a charakteristiky neziskových organizací. Na počátku této typologie je fakt, že neziskovou organizací v nejširším smyslu je každá organizace, která byla založena za jiným účelem než k podnikání. Za neziskové organizace lze tedy považovat všechny rozpočtové a příspěvkové organizace, církve, odbory, politické strany a hnutí, profesní komory, nadace, občanská sdružení a obecně prospěšné společnosti.Velmi často je však používáno pojmu neziskové organizace pro podstatně užší množinu subjektů, které splňují určitá kritéria. Předně se z tohoto pojmu vylučují organizace, které jsou svým financováním a řízením přímo propojeny se státem, jako je tomu u rozpočtových a příspěvkových organizací. Stranou zůstávají i organizace spojené s obchodní sférou (obchodní a profesní komory).

Nestátní neziskový sektor v České republice tvoří několik základních forem občan-

ských organizací, které se od sebe primárně liší právními normami, které zakládají a řídí jejich existenci a činnost. Jedná se o:

- Občanská sdružení
- Nadace a nadační fondy
- Obecně prospěšné organizace
- Církve a náboženské společnosti
- Politické strany a hnutí

Ačkoliv vznikly na základě různých právních norem, mají tyto formy občanských organizací společnou strukturu, kterou Lenka Deverová charakterizuje následujícími údaji:

- Obsah, tzn. kdo, respektive co tvoří organizaci.
- Účel vzniku.
- Způsob vzniku.
- Základní dokumenty.
- Způsob zániku.
- Orgány neziskových organizací.
- Možnost podnikat.
- Výroční zpráva (Deverová, 1996).

2.2.1 Občanská sdružení

Pojem občanská sdružení je souhrnně používán pro označení spolků, společností, svazů, hnutí, klubů a jiných občanských sdružení. Vznik, činnost a zánik těchto organizací upravuje zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů. Lucie Sekaninová uvádí, že občanské sdružení může založit kterýkoliv občan republiky, který splní formální požadavky stanovené zákonem (Sekaninová, 1996). Ten uvádí, že návrh na registraci mohou podat neméně tři občané České republiky, z nichž alespoň jeden musí být starší 18 let (dále jen ,,přípravný výbor“). Návrh podepíší členové přípravného výboru a uvedou svá jména, příjmení, rodná čísla a bydliště. Dále uvedou, kdo z členů starších osmnácti let je zmocněncem oprávněným jednat jejich jménem. Tento ná-

vrh musí být v písemné formě a spolu se stanovami občanského sdružení je odeslán na Ministerstvo vnitra České republiky. Po schválení předložených dokumentů vzniká občanské sdružení se statutem právnické osoby, do jehož postavení a činnosti mohou státní orgány zasahovat jen v mezích zákona.

Pro vznik sdružení je rozhodující právní forma a účel vzniku a zákon taxativně stanoví důvody vedoucí k odmítnutí registrace. Podle Pavola Friče a Rochdiho Goulliho se jedná např. o omezování politických nebo jiných práv občanů pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické či jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení (Frič, Goulli, 2001, s.64). Občanská sdružení také nemohou vykonávat funkce státních orgánů, ani ukládat povinnosti občanům, kteří nejsou jeho členy nebo řídit státní orgány.

Jako každá právnická osoba, i občanská sdružení podléhají registraci u Českého statistického úřadu, na jejímž základě jim bude přiděleno identifikační číslo organizace. Toto identifikační číslo spolu se schválenými stanovami sdružení předloží u některého bankovního ústavu a po složení základní minimální částky vkladu si může založit účet.

Odbory jsou z pohledu zákona občanská sdružení zakládaná za účelem ochrany zájmů zaměstnanců, jejich založení stačí ministerstvu vnitra pouze oznámit

2.2.2 Nadace a nadační fondy

Nadace se do českého právního řádu vrátily po roce 1989 a jejich právní úprava byla zakotvena v obecných ustanoveních zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníka. Tato právní norma byla změněna v roce 1997 přijetím zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změnách a doplnění některých zákonů. Podstatným rysem tohoto zákona je, že zavádí dva samostatné typy nadačních subjektů: nadace a nadační fondy.

Podle zákona zřizovatelem nadace nebo nadačního fondu mohou být fyzické nebo právnické osoby, a to jak jednotlivě, tak společně, včetně možnosti vzniku ze závěti. Jedná se o organizace, které existují jako sdružení majetku určeného k obecně prospěšným cílům jako je např. rozvoj duchovních hodnot, ochrana lidských práv a jiných humanitárních hodnot, rozvoj vědy, vzdělání, tělovýchovy či ochrana přírodního prostředí, kulturních památek a tradic.

Nadace nebo nadační fond vzniká okamžikem registrace u příslušného státního orgánu – tím je okresní úřad příslušný podle sídla organizace, ve statutárních městech jde o

úřady postavené na roveň okresním úřadům. K bezproblémovému zaregistrování musí zakladatel nebo zakladatelé předložit písemnou zakládací listinu nebo zakládací smlouvu spolu se statutem. Příslušný úřad po prostudování předložených dokumentů, které deklarují skutečnost zřízení nadace nebo nadačního fondu a jejich účel, rozhodne o jejich registraci. Ze zákona se na oba nadační subjekty vztahuje 30% sleva na dani ze zisku, dále jsou od darovací daně osvobozeny jak nadační dary; tj. příjmy od třetích osob, tak nadační příspěvky poskytnuté nadačním subjektem třetím osobám.

Mezi nadací a nadačním fondem existují podle Friče a Goulliho určité odlišnosti:

- Nadace mohou být registrovány jen za předpokladu, že současně registrují jako součást svého majetku tzv. nadační jmění, které může tvořit pouze takový majetek, který je zárukou dlouhodobých výnosů a není zatížen žádným břemenem. Minimální hodnota nadačního jmění je půl miliónu českých korun. Nadace může podnikat pouze v oblasti akciových společností, pokud při tom použije prostředky z ostatního majetku, tj. toho majetku, který není součástí nadačního jmění. V případě zániku nadace musí být nadační jmění nadace převedeno do nadačního jmění jiné nadace a nadace může být sloučena pouze s jinou nadací.
- Nadační fondy nejsou povinny členit svůj majetek na nadační jmění a ostatní majetek, k plnění svého účelu mohou využívat celý svůj majetek a jeho výnosy. Nesmí vůbec podnikat vlastním jménem, ani se zúčastnit podnikání jiných osob. V případě zániku nadačního fondu může být jeho majetek nabídnut nadaci nebo nadačnímu fondu. Nadační fond může být sloučen s nadací nebo nadačním fondem, pokud zřizovatel tuto možnost neomezí (Frič, Goulli, 2001, s.70,71).

2.2.3 Obecně prospěšné společnosti

Obecně prospěšné společnosti jsou relativně novou právní formou, která byla do našeho právního řádu zakotvena přijetím zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů. Přijetím tohoto zákona se český právní řád rozšířil o další subjekt neziskového charakteru, který je určený k poskytování

obecně prospěšných služeb.V jiných právních řádech je zahrnován pod pojem charitativní organizace.

Základní ustanovení zákona říkají, že obecně prospěšná společnost je právnickou osobou, která poskytuje veřejnosti obecně prospěšné služby za předem stanovených a pro všechny uživatele stejných podmínek. Případný zisk nesmí být použit ve prospěch zakladatelů, členů jejich orgánů nebo zaměstnanců a musí být použit na poskytování obecně prospěšných služeb, pro které byla společnost založena. Za předpokladu, že nebude ohrožena kvalita, rozsah a dostupnost obecně prospěšných služeb a zároveň bude dosaženo účelnějšího využití majetku, může dojít i k vykonávání jiné činnosti a vytváření zisku. Takto dosažený zisk musí obecně prospěšná společnost použít výhradně pro rozšíření služeb, pro které byla založena.

Zakladatelem obecně prospěšné společnosti může být fyzická i právnická osoba nebo Česká republika. Každý zakládající subjekt musí vykazovat určité náležitosti, nezbytné pro jeho uznání. Podle Lenky Deverové se jedná o tyto náležitosti - u právnické osoby se jedná o název, sídlo a identifikační číslo, u fyzické osoby o celé jméno, rodné číslo a místo trvalého pobytu (Deverová, 1996, s. 40). U České republiky se jedná o jednotku územní samosprávy, např. obec, která je podle občanského zákoníku právnickou osobou.. Prvním krokem k založení takovéto společnosti je předložení základního dokumentu: zakládací smlouvy, je-li zakladatelů více nebo zakládací listiny, je-li zakladatel jediný. Poté následuje návrh na zapsání do rejstříku obecně prospěšných společností.

O předloženém dokumentu a všech jeho náležitostech rozhoduje v soudním řízení rejstříkový soud, který po kladném posouzení žádosti dá souhlas k zápisu do rejstříku obecně prospěšných společností.

2.2.4 Církve a náboženské společnosti

Postavení církví a náboženských společností z ústavně zaručeného práva na svobodu vyznání a právo občanů sdružovat se podle stejné náboženské víry do organizací s vlastní strukturou, orgány, vnitřními předpisy a obřady. Tato práva jsou formulována v zákoně č. 308/1991 Sb., o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností a v zákoně č. 161/1992 Sb., o registraci církví a náboženských společností.

Frič a Goulli uvádějí, že církev lze u nás zaregistrovat, pokud se k ní hlásí nejméně 10.000 zletilých osob s trvalým pobytem na území České republiky nebo se k nim hlásí více než 500 zletilých osob s trvalým pobytem v ČR a církev je členem Světové rady církví (Frič, Goulli, 2011, s.65). Toto omezení je důvodem, proč je řada subjektů registrována jako občanská sdružení, ačkoliv je jejich posláním činnost v oblasti náboženské.

Církve a náboženské společnosti mohou provozovat vlastní vzdělávací zařízení, církevní školy a zařízení zaměřené na oblast poskytování sociálních služeb, jako je např. Katolická charita. Tato zařízení působí na neziskovém základě a mají velmi blízko k postavení k organizacím neziskového sektoru. Jejich právní postavení je ale poněkud komplikováno tím, že vedle občanského právního řádu podléhají též církevnímu právu.

2.2.5 Politické strany a hnutí

Zákon č.424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích upravuje postavení politických stran a politických hnutí. Tato sdružení občanů České republiky registruje ministerstvo vnitra a zákon stanoví podmínky pro jejich vznik, případní pozastavení činnosti nebo zánik a stanoví rámcová pravidla pro jejich hospodaření. Politické strany a politická hnutí musí při registraci předložit alespoň 1000 podpisů pod listinou doporučující vznik strany a k registraci předložit stanovy připravené přípravným výborem a odpovídající požadavkům zákona.

3 ZDROJE FINANCOVÁNÍ

České neziskové organizace mají možnost získávat finanční prostředky z mnoha zdrojů, které mohou být zahraniční či české, vládní nebo soukromé. Nabízí se rozmanitá škála možností a je pouze na jednotlivých konkrétních neziskových organizacích, jaký způsob zvolí.

3.1 Evropská unie

Finanční zdroje Evropské unie tvoří zajímavou alternativu, jak financovat cíle a záměry jednotlivých českých neziskových organizací. Nabídka poskytnou nemalé finanční částky potřebným žadatelům vychází z evropské sociální politiky, která existuje v rovině společně sdílených hodnot, společných idejí a principů, základních programových dokumentů a smluv podepsaných členskými státy Evropské unie. Tyto státy přijaly společnou legislativu, ty nejvyspělejší i společnou měnu, podnikatelé ze všech členských států působí na jednotném evropském trhu, který má svá vlastní svébytná pravidla. Lze očekávat, že v budoucnu bude docházet i k postupnému sbližování sociálních politik. Podle internetového portálu www.eu.cz se vytvořily tři základní modely sociální politiky:

- Liberální (atlantský).
- Konzervativní (kontinentální).
- Sociálně demokratický (skandinávský) <http://eu.cz/EU_socialni_politika_net.pdf[10.3. 2007]>.

Ani jeden z uvedených modelů dnes neexistuje ve své čisté podobě a postupně dochází k vzájemnému sbližování sociálních politik jednotlivých evropských zemí a přebírání prvků z jiných sociálních modelů. Všechny tři modely vstupují prostřednictvím politických představitelů členských zemí do diskuse o charakteru evropské sociální politiky a evropského sociálního státu.

Překonávat rozdíly mezi prosperujícími a chudšími regiony Evropské unie pomáhá regionální politika EU, která je koncipována tak, aby všichni Evropané měli stejné šance na úspěch při střetu s globalizací bez ohledu na oblast, z které pocházejí. Praktickými nástroji této politiky jsou strukturální fondy Evropské unie, jejichž cílem je prostřednictvím finanč-

ní podpory, poskytované na specifické cíle a pro jednotlivé oblasti, stimulovat sociální a hospodářskou soudržnost ve všech regionech Evropské unie.

Systém strukturálních fondů je podle Vladimíra Sodomky tvořen čtyřmi bloky:

- Evropský fond regionálního rozvoje.
- Evropský sociální fond.
- Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond.
- Finanční nástroj pro podporu rybolovu (Sodomka, 2004).

Pro účely poskytování pomoci ze strukturálních fondů byla na úrovni orgánů Evropské unie vytvořena jednotná klasifikace územních jednotek – NUTS, podle kterých se určuje výše pomoci z Evropské unie. Vladimír Sodomka uvádí, že Česká republika je rozdělena do tří kategorií, tak jak je uvedeno v tabulce č.1 (Sodomka, 2004, s.4).

V sociální oblasti nejvýznamněji působí Evropský sociální fond, jehož jednotlivé cíle podrobně definuje Miroslav Pavlák:

- Pomoc nezaměstnaným lidem při vstupu na trh práce.
- Rovné příležitosti pro všechny při vstupu na trh práce.
- Sociální začleňování, pomoc lidem ze znevýhodněných sociálních skupin při vstupu na trh práce.
- Celoživotní vzdělávání.
- Rozvoj kvalifikované a přizpůsobivé pracovní síly.
- Zavádění moderních způsobů organizace práce a podnikání.
- Zlepšení přístupu a účasti žen na trhu práce.
- Boj se všemi formami diskriminace a nerovnostmi souvisejícími s trhem práce (Pavlák, 2006, s.38).

Za poskytování a řízení pomoci z Evropského sociálního fondu je v České republice na prvním místě zodpovědné Ministerstvo práce a sociálních věcí. Mezi další partnery realizace pomoci řadí Miroslav Pavlák Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo průmyslu a

obchodu, CzechInvest, Nadace rozvoje občanské společnosti, Magistrát hlavního města Prahy, úřady práce, orgány místní a regionální samosprávy (Pavlák, 2006, s.28).

O finanční pomoc z Evropského sociálního fondu prostřednictvím různých programů, které umožňují čerpat potřebné prostředky, mohou žádat všechny organizace – i ty neziskové. K dosažení úspěchu je zapotřebí, aby byly schopny předložit kvalitní projekty, tzn. projekty, které obsahují zdůrazněný dobrý a originální nápad vedoucí k naplnění projektu zaměřeného na řešení určitého společenského problému. Takovýto projekt by měl vycházet z jasně formulované strategie neziskové organizace a měl by být připraven kvalifikovanými odborníky.

3.2 Fondy a nadace

Různé vládní i nevládní fondy a nadace, které fungují jak v České republice, tak v zahraničí, představují možnost získat finanční prostředky od institucí, které vznikly za účelem rozdělování peněz z různých státních i soukromých zdrojů mezi neziskové organizace. Skutečnost je taková, že fondy a nadace jen málokdy vydávají peníze soukromým osobám. Takováto fyzická osoba potřebuje vhodnou organizaci (právnickou osobu), která by její žádost oficiálně předala a statutárně zastřešila. Důležitým pravidlem je snažit se získat peníze na stejné úrovni jako je činnost. To znamená hledat peníze pro místní akce na místní úrovni, pro národní akce na národní úrovni atd.

Helena Izbická rozdělila proces získávání peněz z fondů a nadací do několika kroků:

- Před podáním žádosti je nutné s fondem navázat kontakt, aby se zjistilo, zda je možnost nějaké peníze získat a jaké si fond klade podmínky, zejména ty z oblasti financování
- Sepsat krátký, stručný a výstižný popis projektu, který musí obsahovat přesně dané body, jako je například cíl projektu, hlavní myšlenka a cílová skupina projektu, používané nástroje, organizační struktura projektu a jeho časový rozvrh. V žádosti by neměla být opomenuta adresa, telefonní číslo žadatele a číslo účtu, na který má být v případě kladného rozhodnutí peníze převedeny.
- Zaslat oficiální písemnou žádost a to včas v určeném termínu. Telefonicky pravidelně ověřovat, v jaké fázi schvalování se žádost nachází.

- Po vyřízení žádosti uchovat záznamy o procesu vyřizování, aby mohly být využity pro žádosti podané později. V případě kladného vyřízení poslat fondu či nadaci děkovný dopis a průběžně je informovat, jak se nakládá s jejich penězi (Izbická, 1994, s.35-38).

3.2.1 Zahraniční fondy a nadace

Finanční prostředky ze zahraničí plynou do českých neziskových organizací ze zdrojů vládních i soukromých.

Zahraniční pomoc nevládnímu sektoru má podle Heleny Izbické tři formy:

- Přímé dotace nevládním organizacím.
- Nepřímé granty poskytované západním nevládním organizacím, které jsou určené pro programy spolupráce se zeměmi střední a východní Evropy.
- Mezivládní pomoc ze zahraničí poskytovaná státu na podporu neziskového sektoru nebo na řešení konkrétních problémů v souvislosti s ekonomickým rozvojem (Izbická, 1994, s.40).

Zahraniční fondy s oblibou financují různá setkání a semináře, výzkum, časopisy, letáky, brožury a různé publikace, cestovné, kopírky a počítače. Na druhé straně velmi nerady financují běžné kancelářské správní výdaje a platy zaměstnanců.

Výhodou těchto fondů a nadací je, že velmi často přispívají měnou, jejíž kurs stojí vůči naší měně stále poměrně vysoko.

Negativní stránkou je značná byrokracie spojená s těmito žádostmi a vyžadující mnoho času. Ne vždy lze obdržet všechny peníze přímo a hned a zahraniční fondy a nadace nemají dostatečný objem financí k uspokojení všech žádostí. Zde je pro žadatele velmi důležité mít nějakou lobby, která jeho žádost podpoří a brát v potaz, že u zahraničních fondů a nadací je potřeba podat žádost nejméně jeden rok dopředu.

Příklady zahraničních fondů, jak je uvádí Helena Izbická:

- Rockefeller Brothers Fund.
- The British Council.
- World Wildlife Fund.

- The European Youth Foundation (Izbická, 1994).

3.2.2 Republikové fondy a nadace

Po roce 1989 vzniklo v České republice velké množství nejrůznějších fondů a nadací.

Podle Heleny Izbické poskytují finanční prostředky několika různými způsoby:

- Sponzorující fondy a nadace přidělují finanční prostředky na základě žádosti o grant, která je v souladu s proklamovaným programem
- Fondy a nadace financují pouze vlastní činnost, případně činnost svého zakladatele.
- Fondy a nadace zajišťují pomoc pro veřejnost, např. materiální pomoc, dobrovolné pracovníky, programy, kursy (Izbická, 1994, s.44).

Mnoho českých fondů a nadací funguje jako kombinace těchto typů. Velkým problémem mnoha z nich je nedostatek peněz, některým chybí základní kapitál a některé z nich existují pouze formálně. Jen velmi málo z nich tedy skutečně nějaké peníze poskytuje. Vyjímky tvoří hlavně ty české nadace, u jejichž zrodu stály velké finanční ústavy nebo dary ze zahraničí.

Příklady českých fondů a nadací působících v sociální oblasti:

- Nadace Člověk v tísni.
- Nadace Kapka naděje.
- Nadace Naše dítě.
- Nadace Pomozte dětem.

3.3 Dotace, granty z veřejných rozpočtů

Veřejné rozpočty jsou objemově silným finančním zdrojem, podle Rostislava Dubena zhruba 36% příjmů neziskových organizací pochází z veřejných rozpočtů (Duben, 1996). Snahou je decentralizovat finanční prostředky z centrálních úřadů (ministerstev) a převést je na kraje. Poté budou ministerské zdroje pro většinu neziskových organizací uzavřeny. Nestátní neziskové organizace by měly počítat s tím, že stát v budoucnu pravděpo-

dobně sjednotí dosavadní systém podpory neziskových organizací a to v souladu s evropskými zvyklostmi. V praxi to znamená, že stát bude od neziskových organizací převážně nakupovat služby a hradit pouze ty náklady, které s poskytováním služeb přímo souvisí.

Podpora ministerstev, krajů a obcí se liší nejen objemem prostředků, ale i stanovením priorit, vymezením kritérií pro přidělení grantů, dotací a formou financování. Obecně se dá říci, že termín dotace znamená spíše peníze na provoz organizace a grant na konkrétní projekt.

Kraje do svých grantových systémů mnohdy zapracovávají i náročnější metodiku financování evropských projektů. Zde se již vyžaduje od neziskových organizací vyšší stupeň profesionality.

Města a obce disponují menším objemem finančních prostředků, pokud ale mají partnerský vztah ke svým neziskovým organizacím a dostatečně znají neziskové prostředí, jsou schopny nastavit grantový systém tak, aby byl dosažitelný pro všechny typy neziskových organizací.

Podle Bojky Hamerníkové existují v podstatě tyto typy dotací a grantů:

- Přímá dotace, což je státní příspěvek organizaci na určitou činnost na základě dohody státního orgánu a nestátní neziskové organizace, hlavně v případech, kdy nestání neziskové organizace plní úkoly státní správy.
- Grant nebo dotace přidělená v konkursu, kdy výběr provádí zpravidla nezávislá komise a schvaluje ho vyšší státní úředník.
- Grant, kde státní správa zadává projekt, stanoví výši finanční částky, vyhlásí výběrové řízení, do kterého jednotlivé organizace nabízejí svá řešení.
- Dotace přidělená v konkursu, u které státní správa stanoví oblast činnosti, kterou má v úmyslu podpořit a organizace poté předkládají své konkrétní projekty v dané oblasti (Hamerníková, 2000, s.58).

Bojka Hamerníková dále uvádí, že existují čtyři základní problémy v oblasti dotací a grantů:

- Nejednotná forma podpory neziskových organizací z veřejnoprávních subjektů.

- Disproporce v podpoře jednotlivých oblastí veřejně prospěšných služeb.
- Nejasnost pojmu veřejně prospěšná služba.
- Nejistota o konečném vynakládání finančních prostředků převáděných z ministerstev na kraje (Hamerníková, 2000, s.59).

Neziskové organizace při získávání dotací a grantů vstupují do prostředí se zvýšenými nároky na zpracování projektů a na finanční spoluúčast žadatele. Tyto požadavky směřují k nezbytné aktivní finanční politice neziskových organizací vycházející z více zdrojového financování.

3.4 Dárcovství a sponzorství

Jedním ze základních problémů oblasti dárcovství a sponzorství v České republice je nevyjasněnost jejich pojmů. Český právní řád slovo „sponzorství“ nezná, firmy však tento termín používají a to v různém významu.

Asociace Fórum dárců chápe tyto pojmy takto:

- Dárcovství, dary se používá všude tam, kde dárce věnuje finanční prostředky, výrobky či služby výhradně na obecně prospěšné účely a výhradně ze svého zisku. Dárce poskytuje dar jednotlivcům nebo organizacím na veřejně prospěšné účely, tak jak jsou uvedeny v zákoně bez nároku na smluvní plnění.
- Sponzorství, sponzorský příspěvek se chápe jako poskytování finančních prostředků, výrobku či služeb za účelem krátkodobého zviditelnění, vytváření image a renomé a to za dohodnutou protislužbu (písemně). Sponzorský příspěvek může a nemusí být veřejně prospěšný, ale velmi často je stránka prospěšnosti minimální (Fórum dárců, 1999, s.4).

Podle asociace Fórum dárců je z právního hlediska je důležité pouze to, jakým způsobem je uzavřená smlouva mezi subjektem, který vydává prostředky (výrobky, služby) a jejich příjemcem. Je-li v této smlouvě písemně uvedeno, jakou protislužbu příjemce za věnované peníze (výrobky, služby) poskytne, nejedná se o dar, nýbrž o běžnou obchodní smlouvu – většinou smlouvu o reklamě a propagaci. Pouze v případě, kdy dárce uzavírá

smlouvu (může být i ústní), ve které se příjemce k ničemu nezavazuje, jedná se o smlouvu darovací – o dar (Fórum dárců, 1999).

Je-li subjekt příjemce registrován jako nezisková organizace, neplatí z darované částky daň. Z částky, která mu byla poskytnuta jako protihodnota reklamy a propagace je však povinen zaplatit daň z příjmu.

3.4.1 Firemní dárcovství, sponzorství

Převážná většina podniků se zabývá jak dárcovstvím, tak i sponzorstvím. V rozdělování částek na dárcovství a sponzorství nelze ale najít žádnou pravidelnost.

Podle Fóra dárců vždy záleží na konkrétních podmínkách v daném podniku:

- Na tom, zda v podniku existuje plán dárcovství a vyčleněná částka na tyto účely.
- Zda jsou vybrané projekty a výše finančních prostředků známy dopředu.
- Zda podnik podporuje dlouhodobé projekty a má navázány dlouhodobější partnerské vztahy z neziskovými informacemi atd (Fórum dárců, 1999, s.7).

Důvodem firem pro poskytování darů a sponzorských příspěvků je snaha zviditelnit se, odlišit a vejít do podvědomí lidí dlouhodobým budováním své identity. Firma by měla být považována za odpovědnou, důvěryhodnou, eticky bezúhonnou, chápající a orientující se ve společenských problémech. Pro podniky s vypracovanou efektivní strategií dárcovství a sponzorství není důležité, jaký typ organizace podpoří, ale pro jaký účel organizace prostředky žádá.

Pro neziskové organizace, zejména ty nestátní je důležité, aby si uvědomovaly od koho peníze, služby či výrobky přijímají. Ekologická nestátní nezisková organizace by zcela jistě neměla přijmout jakékoliv prostředky od velkého ekologického hříšníka, jakým bývají např. velké chemické podniky, elektrárny atd. Naopak je pro takovouto organizaci zcela v pořádku spolupracovat s organizacemi, které jsou zaměřěny ekologicky či podnikají v této oblasti. V případě špatného rozhodnutí hrozí neziskové organizaci ztráta členů, ztráta důvěry ostatních neziskových organizací a své nezávislosti.

Prostřednictvím firemního dárcovství, sponzorství poskytnutého neziskovým organizacím řada firem či podnikatelů směřuje k realizaci sociálního marketingu. Sociální marketing usiluje o ovlivňování sociálního chování ne ve prospěch obchodníka, ale ve pro-

spěch příslušné skupiny klientů a celé společnosti (Duben, 1996). Jeho cílem tedy není něco prodat (produkty nebo služby), ale přímo pozitivně ovlivňovat sociální chování lidí (např. kuřáky, aby přestali kouřit apod.). Využití sociálního marketingu s jeho potencionálem je velice pestré a zahrnuje vlastně jakoukoliv plánovanou činnost vedoucí k ovlivňování lidského chování. Může např. ovlivňovat jedince k použití léků nebo vitamínů a dělá to se záměrem sloužit veřejně prospěšné věci s cílem změnit chování obyvatelstva.

3.4.2 Individuální dárcovství, sponzorství

Finanční dary může mimo podnikatelů a firem věnovat i běžný občan, který v takovémto případě vystupuje jako fyzická osoba. Získávání finančních prostředků prostřednictvím individuálního dárcovství, sponzorství se ukazuje jako velmi účinné v rámci příležitostných akcí (např. pomoc v případě přírodní katastrofy či humanitární tragédie). Neziskové organizace mohou také uspořádat akce dlouhodobějšího charakteru, které umožňují nejširší veřejnosti podpořit finančním darem potřebné – nejčastěji děti, nemocné lidi a lidi s handicapem. Takovéto akce, jednorázové i dlouhodobější, se nejčastěji realizují formou veřejných sbírek, které mohou mít formu od mediálních kampaní a pořadů v televizi až po sbírky na ulici. Společným rysem všech forem veřejných sbírek je nárazové zprostředkování určitého problému, často s použitím velmi emotivních prvků.

Podle internetového portálu www. neziskovky.cz je v posledních letech znát nárůst individuálního dárcovství. K tomuto jevu přispívají i různé instrumenty, které tuto individuální filantropii co nejvíce zjednodušují a usnadňují. Nejúspěšnějším nástrojem získávání peněz jsou dárcovské SMS, které si rychle získaly velkou oblibu mezi obyvatelstvem <http://neziskovky.cz/cz/fakta/darcovstvi/proc-darovat/[15.3. 2007]>. Důvody jsou zcela prosté, poslat peníze prostřednictvím SMS je jednoduché, rychlé, transparentní a cílené. Zároveň jsou do procesu filantropie vtaženi mladí lidé, což je pro neziskové organizace z dlouhodobého hlediska rozvoje individuálního dárcovství, sponzorství klíčové.

Příklady veřejných sbírek:

- Pomozte dětem.
- Tříkrálová sbírka.
- SOS Pákistán.

3.5 Z vlastních zdrojů

Financování z vlastních zdrojů je jedním z předpokladů trvale udržitelného rozvoje organizace, není však předpokladem jediným. Slouží jako doplněk jiných druhů financování a pomáhá lépe rozrůzňovat zdroje a omezit závislost na některém z nich. Například u finančních zdrojů plynoucích z Evropské unie je jisté, že zde nebudou věčně. Neziskové organizace by měly klást důraz na zabezpečení pomocí vlastních zdrojů, ale je také nutné zvážit vliv samofinancování na poslání organizace a na její základní hodnoty a uvědomit si , že tato činnost vyžaduje finanční stabilitu, specifické dovednosti a odbornost.

3.5.1 Členské příspěvky

Základem financování prostřednictvím členských příspěvků je systém členství, který považuje mnoho organizací za efektivní prostředek k zapojování veřejnosti do činnosti organizace a podpory jejích cílů. Organizace si většinou nebudují své databáze členů s prvořadým účelem získat od nich peněžitý obnos. Počet členů je pro organizaci v prvé řadě vizitkou, která budí důvěru u sponzorů, teprve poté jejich databáze představuje skupinu lidí, jejichž členské příspěvky tvoří pravidelný příjem organizace (čím je vyšší počet členů, tím je vyšší i příjem).

Závazek členství je důkazem důvěry v danou organizaci a její cíle a vytváří určitou naději, že tito lidé budou kladně reagovat i při dalších výzvách, jimiž organizace získává finanční zdroje (např. přímé oslovení). Organizování pravidelné platby příspěvku a jeho evidence vyžaduje hlubší znalost managementu.

Podle Zuzany Polačkové je potřeba pravidelně a co nejefektivněji oslovovat členy a vyzvat je, aby si prodloužili členství v organizaci a zároveň zaplatili členské příspěvky. Termín oslovení bývá spojen s pravidly organizace ohledně placení členského příspěvku, některé organizace je vybírají v pravidelných termínech (např. 30. června a 31. prosince), jiné podle termínu přihlášení člena do organizace (vždy šest nebo dvanáct měsíců od data, kdy se přihlásil). Je ale vždy na neziskové organizaci, zda její nejvyšší orgán rozhodne o nutnosti platit členské příspěvky – nejsou povinné (Polačková, 2003).

3.5.2 Vlastní činnost

Do vlastní činnosti se řadí prodej vlastních výrobků, např. provozuje-li organizace chráněnou dílnu pro tělesně postižené či vlastní farmu, kde se pěstují zemědělské produkty. Dále to jsou nejrůznější burzy, plesy, aukce, loterie a řada dalších akcí.

Takovéto akce dávají možnost uskutečnit hned několik záměrů najednou, například představit organizaci, sdělit lidem informace o svých programech, vzdělávat veřejnost v dané oblasti.Je to samozřejmě i příležitost požádat o příspěvek na činnost organizace nebo na konkrétní projekt. Další výhodou těchto akcí je možnost zaměstnat i ty dobrovolníky, kteří obvykle odmítají jakoukoliv jinou pomoc při zajišťování finanční pomoci (např. obcházet sponzory), ale nevadí jim např. prodávat lístky na jarní slavnost.

Aby byla celá akce úspěšná, tj. získala dostatek finančních prostředků, je potřeba splnit několik podmínek. Podle cílové skupiny, která bude oslovena se musí vybírat vhodný typ akce, místo konání akce a datum konání akce, Je nutné také věnovat dostatek času publicitě. Cílem propagace by mělo být nejen informovat o konání této události, ale především zaujmout návštěvníky akce.Poslední podmínkou úspěchu je kvalitní tvorba rozpočtu, který by měl minimálně pokrýt základní náklady celé akce.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 KOMPARACE

Po vstupu České republiky do Evropské unie se občanům naší země otevřely nové možnosti a cesty, jak si splnit své představy a touhy. Stejná situace nastala i pro sektor neziskových organizací, před kterým se předestřela řada nových možností k získání finančních prostředků, tak potřebných k realizaci vytýčených cílů. Je zcela zřejmé, že proces získávání finančních zdrojů z Evropské unie není nic snadného, naopak vyžaduje fundovanou znalost problematiky právních procedur příslušných evropských institucí, jasný cíl a silnou vůli dosáhnout tohoto cíle. Zajímá mě, jak české neziskové organizace (zejména ty, které působí v sociální oblasti) dokáží využít nabízených příležitostí, které zde jistě nebudou navěky, a obohatit své portfolio finančních zdrojů o nové přírůstky z Evropské unie.

Pro potřeby mé bakalářské práce jsem si vytvořil následující osnovu, podle které budu komparovat dvě vybrané neziskové organizace z hlediska jejich úspěšnosti při získávání grantu z EU – jedná o neziskovou organizaci Jahoda a neziskovou organizaci Klub dvojčat a vícečat.

Osnova:

- Historie organizace.
- Hlavní činnost organizace.
- Lidské zdroje.
- Materiální zdroje.
- Zkušenosti s psaním projektů a realizací projektů
- Dílčí shrnutí

4.1 Jahoda

Na následujících řádkách popíšu neziskovou organizaci Jahoda podle výše uvedené osnovy.

4.1.1 Historie organizace

Nezisková organizace Jahoda byla založena v roce 1997. Vznikla na základě iniciativy skupiny studentů studijního oboru Sociální práce na Sociálně právní akademii v Praze.

Tato skupinka studentů se během posledního ročníku nadchla pro myšlenku „vlastní“ neziskové organizace, jejímž prostřednictvím by pomáhali potřebným lidem. Po ukončení studia přistoupili k založení organizace, jejímž hlavním posláním bude pomoc ohroženým a znevýhodněným dětem a rodinám. Nezisková organizace Jahoda byla založena na určitých principech, kterými se řídí po celou dobu své existence:

- Děti na prvním místě.
- Transparentnost, otevřené a poctivé jednání.
- Občanská odpovědnost.
- Týmová práce.

4.1.2 Hlavní činnost organizace

V současné době se nezisková organizace Jahoda věnuje třem hlavním cílům:

- Rozšiřovat služby azylových domů o programy primárně zaměřené na děti. Cílem je pomáhat dětem žijícím v azylových domech zvládnout jejich pobyt zde, posílit a rozvíjet jejich osobnost. Lidé z Jahody se také snaží být jim oporou při řešení všech problémů, se kterými přicházejí. Praxe je taková, že dobrovolníci z NO Jahoda pravidelně jedenkrát v týdnu navštěvují děti v azylových domech, vytvářejí „prostor“ pro jejich radosti a starosti a pomáhají jim znovu nalézt ztracené jistoty. Tím zlepšují kvalitu jejich života.
- Provozovat nízkoprahové služby pro děti a mládež v městské části Praha 9. Vytváří a nabízí prostor pro uplatnění společných aktivit všem obyvatelům sídliště formou komunitní práce. Zaměřuje se především na děti ohrožené trávením většiny svého volného času na ulici, děti s problémy v rodině, škole nebo ve svém okolí.
- Rozvíjet fenomén dobrovolnictví v oblasti sociálních služeb. V této oblasti Jahoda prostřednictvím internetu aktivně seznamuje odbornou i laickou veřejnost s činností dobrovolníků. V minulosti se podílela i na vzniku zákona č. 198/2002 Sb. o dobrovolnické službě.

Pro dosažení těchto vytýčených cílů nabízí Jahoda dětem a rodinám 4 typy programů:

- Klub Jahoda pro děti na sídlišti Praha – Černý most.
- Klub Jahůdka pro rodiče s dětmi.
- Klub Džagoda pro děti a mládež.
- Kluby Jahoda pro děti v azylových domech.

Vrcholným orgánem organizace je třináctičlenná valná hromada, která volí pětičlennou dozorčí radu (3 osoby jsou členy Jahody, 2 osoby jsou zvenčí) a ředitele Jahody.Valná hromada schvaluje rovněž změny stanov, případně může rozhodovat o zániku organizace. Řediteli je přímo podřízen koordinátor a vedoucí Jahody a Džagody. Koordinátor má v péči činnost Jahůdky a pomoc v azylových domech. Vedoucí Jahody a Džagody je odpovědný za činnost kontaktních pracovníků v Jahodě a Džagodě. Na konci organizační struktury se nacházejí dobrovolníci, kteří tvoří základní stavební kámen neziskové organizace.

4.1.3 Lidské zdroje

V současné době má nezisková organizace Jahoda podle vyjádření jejího ředitele p. Dolínka dostatečné množství lidských zdrojů pro bezproblémové zajištění svého chodu. Otázkou zůstává jejich nedostatečné finanční ohodnocení, které neodpovídá odvedené práci. Každý zaměstnanec Jahody odpracuje týdně přibližně 40 hodin, důležité je, aby došlo k naplnění ročního fondu pracovní doby. V případě nárůstu pracovní činnosti je zde možnost přijetí jednoho nebo více pracovníků.

Každý pracovník Jahody, který se věnuje sociální práci má vyšší odborné vzdělání sociálního směru. Pravidelně, jedenkrát za dva měsíce, navštěvuje semináře pro rozvíjení a profesních znalostí a dovedností. Ředitel Jahody se také dále účastní pravidelných kurzů manažerského vedení a řízení organizace.

Velkým přínosem pro fungování organizace je dobrovolnická činnost. NO Jahoda obdržela pro práci s dobrovolníky akreditaci od Ministerstva vnitra, čímž získala i možnost dostávat pravidelnou finanční podporu od MV na práci s dobrovolníky. Komplexní proces práce s dobrovolníky je obsažen v manuálu, který si pracovníci Jahody vytvořily.

Stručný přehled jednotlivých bodů manuálu:

- Definice činnosti dobrovolníka,tj. na jakém postu má pracovat a stanovení jejich počtu
- Nábor dobrovolníků – prostřednictvím internetu, letáků, již přijatých dobrovolníků.
- Koordinátor dobrovolníků se zájemci provádí vstupní pohovor a zahajuje spolupráci. Každý dobrovolník musí z důvodu akreditace u MV předložit stanovené náležitosti – životopis, výpis z rejstříku trestů.
- Ujasnění vztahů. Každá dobrovolník musí znát své kompetence a povinnosti.
- Supervize.
- Vyhodnocení práce dobrovolníků. Je jich dost nebo málo? Fungují efektivně? Zvládá koordinátor všechny dobrovolníky?
- Odměnění dobrovolníků (nedávají se peníze) a zpětná vazba mezi nimi a Jahodou.

Od roku 2004 využívá Jahoda ročně sto dobrovolníků.

Nezisková organizace nemá správní radu, v čele stojí ředitel organizace, kterého volí a jmenuje valná hromada. Valná hromada dále volí dozorčí radu. Toto rozdělení pravomocí je přímo ustanoveno ve stanovách organizace.

4.1.4 Materiální zdroje

Nezisková organizace Jahoda má v pronájmu dvoupatrový objekt městské části Prahy 9 o celkovém rozměru 700 m^2. Tento nájem není bezplatný, ale město požaduje symbolický nájem 1 korunu za metr čtvereční na dobu neurčitou. K objektu náleží i zahrada, která je v bezplatném nájmu, Jahoda se pouze stará o údržbu. Možnost užívání této zahrady poskytuje příležitosti pro různé zábavné akce pro děti, pikniky atd.

Materiální vybavení vnitřních prostor je dobré, jelikož dárci a sponzoři poskytují převážně materiální věci. Nezisková organizace je vybavena kvalitní počítačovou technikou, má připojení na internet, telefon. Podle ředitele Dolínka je zázemí tak velké, že v budoucnu je možno bez problémů posílit tým o dva pracovníky.

4.1.5 Psaní a realizace projektů

Roční objem projektů Jahody se pohybuje mezi 2-3 desítkami. Převážnou část tohoto objemu tvoří především žádosti o dotace směřující na státní správu (Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo vnitra) a samosprávu (Magistrát hl.m. Prahy, Úřad městské části Praha 14). Jedná se o dotace, které jsou vázány na realizaci malých akcí, jako jsou výlety, pořádání slavností, setkání či nákup menšího objemu materiálního vybavení.

V souvislosti s možností získat finanční prostředky od Evropské unie podala nezisková organizace Jahoda celkem čtyři žádosti o grant. Jednalo se o:

- Žádost o grant v programu ACCESS 2, rozpočtová linie Phare 2000-02-01. Název projektu – Rozšíření a zkvalitnění služeb klubů Jahoda.
- Žádost o grant v programu Rozvoj občanské společnosti, rozpočtová linie Phare CZ 2002/000-282.02.01. Název projektu – Fundraising v praxi.
- Žádost o grant v programu Jednotný programový dokument pro Cíl 3 regionu NUTS 2 hlavní město Praha (JPD3). Název projektu – Posílení adaptability a efektivního řízení neziskových organizací na území Městské části Praha 14 a sousedních městských částí.
- Žádost o grant v programu Jednotný programový dokument pro Cíl 3 regionu NUTS 2 hlavní město Praha (JPD3). Název projektu – Jahoda – centrum komunitních aktivit.

Z těchto čtyř projektů byly první tři úspěšné, poslední byl neúspěšný. Ve vztahu k Evropské unii a možnostem čerpat z jejích fondů naráží organizace Jahoda na problém, že nemůže nalézt v programové nabídce Evropské unie svoji cílovou skupinu – děti.

Nezisková organizace si projekty píše sama, respektive je píše ředitel organizace p.Dolínek Jan.

4.1.5.1 Projekt Rozšíření a zkvalitnění služeb klubů JAHODA

Nestátní nezisková organizace Jahoda se prostřednictvím projektu Rozšíření a zkvalitnění služeb klubů Jahoda snažila rozvinout dosavadní činnost organizace a vytvořit

nové mechanismy pro stabilizaci a udržení současných aktivit v dalším období. Tato kapitola se zabývá kvalitou napsaného projektu a důsledky je schválení.

4.1.5.1.1 Hodnocení projektu

Hodnocení projektu bude provedeno podle stanovené struktury žádosti o grant. Jednotlivé body projektu budou v této kapitole stručně popsány a zhodnoceny.

4.1.5.1.1.1 Cíle

V rámci tohoto projektu byly definovány tři cíle:

- Poskytování podpory a pomoci dětem v nouzi, kdy se prostřednictvím práce dobrovolníků v klubech Jahoda nabízí dětem žijícím v azylových domech (s matkou nebo bez matky) možnost lépe zvládnout problémy plynoucí z jejich pobytu v azylu.
- Rozšiřování sociálních služeb azylových zařízení pro matky s dětmi o program zaměřený na děti. Cílem je pomoci azylovým zařízením pro matky s dětmi prostřednictvím nabídky klubů Jahoda vytvářet a zaplňovat prostor pro cíleně zaměřenou práci s dětmi.
- Profesionalizace pracovního týmu Jahoda prostřednictvím seminářů, výcviků (zaměřující se na práci s dětmi, sociální práci, týmovou práci, management organizace) a supervize. Tato aktivita povede ke zlepšení a rozšíření služeb klubů Jahoda.

Pan Dolínek stanovil tři cílem, které srozumitelně a přehledně definují představy, jenž chce nezisková organizace Jahoda dosáhnout. Všechny tři cíle žádosti dohromady představují ukázkové předložení problému, kdy je zároveň nabízena možnost pomoci potřebným a jistota, že tato poskytovaná pomoc bude kvalitní a profesionální.

4.1.5.1.1.2 Odůvodnění žádosti

Pan Dolínek ve svém odůvodnění předložil několik bodů, ve kterých přehledným, podrobným a srozumitelným způsobem definoval důvody pro schválení své žádosti.

- V systému sociálních služeb fungují azylová zařízení jako nástroj pomoci lidem nebo rodinám v nouzi. Jedná se o případy, kdy tyto osoby z různých důvodů nemohou žít ve svém původním domově.
- Děti žijící v azylových domech mají celou řadu problémů plynoucích nejen z pobytu v azylu, ale i z období před nástupem do něj. Jde např. o pobyt v ústavu, konflikty s rodiči apod. Tyto děti také často trpí nedostatkem soukromí, konflikty s vrstevníky a okolí, které má tendenci vytlačovat na okraj společnosti.
- V kapitole tři – Důvody pro výběr cílových skupin a aktivit uvedl pan Dolínek fakt, že v resortu práce a sociálních věcí, do jehož působnosti problematika azylových zařízení spadá, stále ještě existuje prostor pro aktivity, které jsou cílem tohoto projektu.
- Kapitola „Význam projektu pro cílové skupiny" definuje samu podstatu projektu, tj. cíle, které chce organizace touto žádostí dosáhnout. Pan Dolínek přesně určil přímé a nepřímé cílového skupiny. Detailní rozepsání všech cílů je uvedeno v příloze číslo 1. Náležité a přesné zpracování této kapitoly je z hlediska schvalování komplexní žádosti podstatné. Přehledné a podrobné vyjmenování jednotlivých cílů, tak jak je sestavil pan Dolínek, ukazuje autora projektu jako schopného managera s vizí.
- Výhodou též bývá možnost zaštítit svůj projekt určitým, již existujícím programem. Cíle tohoto projektu naplňují cíl programu B „Podpůrné aktivity nevládních organizací operujících v sociálním sektoru". Podpora občanského sdružení Jahoda tedy pomůže dalšímu rozvoji organizace a zvyšování kvality jejich služeb. Autor dále zdůraznil, že svým zaměřením je Jahoda na území České republiky (a zejména Prahy) stále ojedinělým a do budoucna perspektivním modelem pro další možné uplatnění a rozvoj pomoci dětem.

4.1.5.1.1.3 Velikost cílové skupiny

V současné době v Praze funguje 15 azylových zařízení pro děti nebo matky s dětmi. Třetina těchto zařízení využívá služeb klubu Jahoda. Projekt je zaměřen na tyto cílové skupiny:

Přímé cílové skupiny:

- Děti žijící v azylovém domě (s matkou nebo samy) na území Prahy – cca 150 dětí
- Azylové domy pro matky s dětmi a jejich zaměstnanci na území Prahy – 5-7 azylových domů.
- Pracovníci a dobrovolníci Jahody – cca 60 lidí

Nepřímé cílové skupiny:

- Matky žijící v azylovém domě na území Prahy – cca 50 matek
- Studenti vysokých škol a vyšších odborných škol – cca 100 studentů

V žádosti jsou podrobným a přehledným způsobem kvantitativně vyjádřeny cílové skupiny, což umožňuje vytvořit si velmi dobrou představu o rozsahu případné pomoci. Autor se také chytře zmínil, že poptávka po službách klubu Jahoda neustále vzrůstá, a to jak ze strany azylových domů, tak ze strany dětí.

4.1.5.1.1.4 Podrobný popis aktivit

V této části projektu pan Dolínek předkládá seznam detailně rozpracovaných aktivit a služeb, jejímž prostřednictvím kluby Jahody naplňují smysl své existence. Schvalovatelům žádosti se nabízí možnost seznámit se s nabídkou organizace a ověřit si, zda zaměření tohoto občanského sdružení odpovídá požadavkům projektu.

Podrobný popis aktivit občanského sdružení Jahoda je uveden v žádosti číslo 1 a zabírá dvě strany textu. Po důkladném prostudování jednotlivých aktivit, které klub nabízí, je patrné, že se jedná o zkušenou organizaci s kvalitním týmem, který je schopen zajistit poskytování velkého množství služeb.

4.1.5.1.1.5 Metodika

V předchozích kapitolách je uvedeno proč byl tento projekt napsán a komu je určen. V této kapitole jsou předloženy metody realizace projektu a odůvodnění navrhované metodiky. Tyto činnosti, pokud jsou podrobně popsány a fundovaně zdůvodněny, jsou přínosem pro schválení projektu, neboť poukazují na profesní kvalitu autora projektu, na jeho znalost praktického fungování organizace. Nejde zde tedy o nic jiného, než o podrobný popis jednotlivých aktivit Jahody, kdy každá činnost organizace vyžaduje odlišnou metodu realizace. Takovéto množství aktivit neziskové organice klade značné nároky na manažerskou a

odbornou zdatnost autora projektu. Panu Dolínkovi se podařilo fundovaně popsat metody realizace aktivit své organizace a odůvodnění navrhované metodiky.

4.1.5.1.1.6 Doba trvání a plán akcí

Žadatel by si v harmonogramu svého plánu aktivit měl ponechat jako určité bezpečností opatření dostatečnou rezervu, aby se později nedostal do časového presu. Pan Dolínek stanovil délku projektu na 11 měsíců, což mu dovoluje dokončit projekt ve určené době.

4.1.5.1.1.7 Očekávané výsledky

Pan Dolínek zde podrobně prezentuje předpokládané vize, které se uskuteční, pokud bude žádost o grant schválena. Případný efekt uskutečněného projektu se týká několika oblastí, jako je odhadovaný dopad na cílové skupiny, publikace zkušeností s projektem, multiplikační efekt projektu a finanční, institucionální a politickou udržitelnost organizace do budoucna.

4.1.5.1.2 Důsledky schválení žádosti

Před rokem 2002 nezisková organizace Jahoda existovala čistě na dobrovolnickém principu. Tvořila ji skupina 40 – 45 dobrovolníků, z nichž dva (jeden z nich byl p. Dolínek) koordinovaly činnost této skupiny. Jahoda v této době neměla oficiální sídlo, veškerá jednání se vedla u p. Dolínka doma. Činnost organizace spočívala v pomoci potřebným osobám v azylových domech.

Na začátku roku 2002 se nezisková organizace rozrostla do té míry, že její existence založená výhradně na dobrovolnících, se stala neudržitelnou. Členové Jahody stáli před volbou, kam nasměrovat své úsilí. Bylo rozhodnuto o zprofesionalizování – institucionalizování organizace. Tento krok vyžadoval poměrně velké finanční prostředky, kterými Jahoda nedisponovala. V květnu téhož roku byla ale vyhlášena výzva na podání žádosti o grant v programu na rozvoj neziskových organizací.

Pro pana Dolínka, respektive celou Jahodu, znamenala tato výzva velkou příležitost. Pokud by uspěl, mohla Jahoda získat oficiální sídlo a post ředitele a managera na plný pracovní úvazek. Pan Dolínek pracoval na žádosti dva týdny a podle vlastních slov se snažil být maximálně pečlivý při tvorbě každého bodu této žádosti.

Přidělení grantu znamenalo pro Jahodu posun minimálně o úroveň v pomyslné hierarchii neziskových organizací. Přínos byl takovýto:

- Jahoda získala oficiální sídlo, kancelář, prostory pro svoji činnost, placená pracovní místa, telefon, mohla si vytvořit potřebnou administrativu.
- Po ustanovení Jahody jako instituce mohla být zavedena vnitřní „firemní“ pravidla, ustanovily se zásady pro práci dobrovolníků.
- Ukotvením Jahody v systému neziskových organizací byla vytvořena možnost tvorby vlastního programu.
- Díky vlastnímu klubovému zázemí Jahoda začala poskytovat své služby, které vycházely z vlastního programu. Vlastní činnost umožnila ucházet se o další granty, získávat příspěvky a sponzorské dary.
- Z peněz Evropské unie mohla být placena supervize, která musela být do té doby placena z vlastních finančních prostředků.

Schválení grantu mělo i méně příjemné stránky. Získáním placených míst došlo k posunu v mezilidských vztazích uvnitř organizace, někteří členové odešli. Se získáním oficiálního statutu nastala povinnost platit zdravotní, sociální pojištění, náklady na provoz centra (vodu, elektřinu, teplo, údržbu atd.). Tyto požadavky znamenaly zvýšený tlak na získávání peněz.

Při srovnání kladů a záporů, které grant vygeneroval, je zřejmý jeho kladný přínos pro Jahodu. Na jeho základě došlo k vytvoření de facto plnohodnotné neziskové organizace, která se mohla dále rozvíjet a zdokonalovat. Negativním okolnostem se nedalo zabránit, byly přirozenou součástí vzniku organizace.

4.1.6 Dílčí shrnutí

Nestátní neziskové organizaci Jahoda se daří úspěšně působit v oblasti pomoci znevýhodněným a ohroženým dětem a rodinám. Zakladatelé vybudovali fungující organizaci s jasnými cíly a postupy, jak jich dosáhnout. Na této úspěšnosti se významnou měrou podílí jejich schopnost získávat finanční prostředky, a to i ze strukturálních fondů Evropské unie.

4.2 Klub dvojčat a vícečat

Jako druhou neziskovou organizaci jsem si zvolil Klub dvojčat a vícečat, který budu charakterizovat podle výše uvedené osnovy.

4.2.1 Historie organizace

Klub dvojčat a vícečat vznikl v Praze na konci roku 1995 jako občanské sdružení maminek dvojčat, které cítily potřebu sdělovat si mezi sebou své zkušenosti a řešit problémy společně. Posláním sdružení bylo od začátku jeho existence poskytování dostatečného množství informací o problematice vícečetných těhotenství a porodů. Dobré zkušenosti s fungováním pražského Klubu dvojčat a vícečat vyvolaly zájem a potřebu rozšířit působnost klubu i do jiných velkých měst. V roce 2003 byla z důvodu lepší koordinace činnosti a prosazování zájmů a potřeb dvojčat a vícečat založena zástupci regionálních poboček Česko-moravská asociace klubů dvojčat a vícečat.

4.2.2 Hlavní činnost organizace

Klub dvojčat a vícečat pořádá pravidelná setkání, na kterých se matky s dvojčaty a vícečaty svěřují navzájem se svými starostmi a problémy. Ve většině případů jde o ženy, které jsou vystaveny výrazně vyššímu fyzickému a psychickému tlaku a nemají dostatek sil a energie, aby zvládaly najednou své běžné denní problémy a péči o děti.

Mimo těchto pravidelných schůzek Klub dále organizuje společné besedy s odborníky, jednodenní výlety a víkendové akce, srazy dvojčat. Pro specifické skupiny rodičů dvojčat, jako jsou např. svobodné matky, rodiny s adoptovanými dvojčaty, rodiny s postiženými dvojčaty se připravují i tématické víkendové pobyty se zaměřením na daný problém, který rodinu tíží.

Další aktivita, které se Klub dvojčat a vícečat, vedle přímého kontaktu s lidmi, věnuje, je publikační činnost. Vydává informační brožury a letáky o dvojčatech, trojčatech a jejich sourozencích, které na požádání zasílá budoucím matkám. Zároveň zajišťuje distribuci těchto materiálů do porodnic. Dvakrát do roka vychází Zpravodaj Klubu dvojčat a vícečat, ve kterém jsou zveřejňovány informace o dění v klubu, připravované akce, články o výchově dvojčat.

Od 1. ledna 2007 Klub dvojčat a vícečat provozuje bezbariérové Centrum podpory pomoci rodinám s dětmi z vícečetných porodů. Tímto počinem získal Klub reálné místo pro setkávání, neboť do této doby nedisponoval žádným prostorem, kde by mohl fungovat.

Klub také úzce spolupracuje s Laktační ligou, Národním laktačním centrem a s provozovateli Virtuální porodnice.

Dále provozuje internetové poradenství na portálech www.porodnice.cz, www.rodina.cz, www.babetko.sk, www.mamatata.sk.

Pokud jde o strukturu občanského sdružení, jeho vrcholným orgánem je valná hromada tvořená členy klubů (v současné době 25 osob), která se schází 1x ročně. Valná hromada volí výbor klubu v počtu tří osob (jde o matky dvojčat), schvaluje rovněž změny stanov, případně může rozhodovat o ukončení činnosti klubu. Výbor klubu může zřizovat pobočky Klubu dvojčat a vícečat s vlastní právní subjektivitou a místní působností. Statutárním zástupcem Klubu dvojčat a vícečat je předseda klubu, jímž je pí. Mgr. Rulíková Klára.

4.2.3 Lidské zdroje

V současné době je personální situace občanského sdružení neuspokojivá, postrádá dva pracovníky na plný pracovní úvazek. Zaměstnává sedm pracovníků, z toho tři osoby na plný pracovní úvazek, zbývající čtyři pracovníci jsou personálně vedený u Klubu dvojčat a vícečat na poloviční pracovní úvazek, ale jsou placeni obecně prospěšnou společností Education Gallery. Jde o zkušené zaměstnance (čtyři z nich jsou rodiči dvojčat) s vysokoškolským a středoškolským vzděláním v sociální oblasti. Tyto osoby zajišťují fungování klubu z organizačního hlediska. Na poradenskou činnost si klub zajišťuje externisty, kteří jsou ale zároveň členy klubu, s dostatečným vzděláním – psycholog, lékaři.

Klub dvojčat a vícečat má v současné době 30 dobrovolníků, kteří fungují převážně ve vedení svépomocných skupin (klubů) mimo území Prahy. Osoba, která má zájem o existenci Klubu dvojčat a vícečat ve svém městě, zkontaktuje vedení pražského klubu s žádostí o pomoc s vytvořením svépomocné skupiny. Tímto aktem se stává dobrovolníkem, kterému mateřský Klub dvojčat a vícečat poskytne školení a pomůže nalézt vhodný prostor. Dále poskytuje přímé metodické vedení a 2-3x ročně osobní kontakt s dobrovolníky.

Občanské sdružení nemá ani správní radu ani ředitele organizace a to finančních důvodů. V čele organizace stojí předseda, respektive předsedkyně občanského sdružení.

4.2.4 Materiální zdroje

Od 1. ledna 2007 provozuje Klub dvojčat a vícečat bezbariérové Centrum podpory pomoci rodinám s dětmi z vícečetných porodů, ve kterém má zároveň své sídlo. Jedná se o jednu místnost o velikosti 36 m^2 , za kterou platí občanské sdružení městu roční nájem 4000 korun. Velikost tohoto zařízení je zcela nedostačující pro provoz Klubu dvojčat a vícečat jako místa setkávání rodin s více dětmi.

Vnitřní vybavení pochází z členských darů, v současné době je s ohledem na velikost prostoru dostatečné. Klub je vybaven dobrou počítačovou technikou, má připojen internet i telefon.

4.2.5 Psaní a realizace projektů

Míra úspěšnosti získávání finančních prostředků pro vlastní činnost není v Klubu dvojčat a vícečat vysoká. Je možno konstatovat, že vedení této organizace má problémy získat finanční prostředky k profinancování svých projektů a to jak od státní správy a samosprávy, tak i ze strukturálních fondů Evropské unie.

V oblasti státní správy Klub dvojčat a vícečat získával finanční prostředky od Ministerstva školství a tělovýchovy a to od roku 1996 až do roku 2001, kdy bylo poskytování finančních prostředků z formálních důvodů zrušeno. Od roku 2002 přispívá Klubu dvojčat a vícečat Ministerstvo práce a sociálních věcí roční částkou 200-400 tisíc korun. Jelikož je tato částka určena na platy pracovníků klubu, je jejich počet každý rok upravován podle objemu poskytnutých peněz.

S místní samosprávou vykazuje Klub dvojčat a vícečat v oblasti financování značně negativní bilanci. Od založení organizace v roce 1995 byl klubu poskytnut pouze jeden příspěvek a to na volnočasové aktivity ve výši 15 tisíc korun. Ze strany občanského sdružení došlo za tuto dobu k podání čtyř projektů, které byly ale pověřeným úředníkem městské části zamítnuty.

V souvislosti s možností získat finanční prostředky ze strukturálních fondů Evropské unie podala nezisková organizace Klub dvojčat a vícečat čtyři žádosti o grant. Jednalo se o:

- Žádost o grant v programu Rozvoj občanské společnosti, rozpočtová linie Phare CZ 2000-02-01. Název projektu – Zakládání a vedení regionálních poboček Klubu dvojčat a vícečat.
- Žádost o grant v programu Phare ACCESS 99, rozpočtová linie B7-500. Název projektu - Zakládání a vedení regionálních poboček Klubu dvojčat a vícečat.
- Žádost o grant v programu Rozvoj občanské společnosti, rozpočtová linie Phare CZ 0102/01. Název projektu – Zakládání a vedení regionálních poboček Klubu dvojčat a vícečat.
- Žádost o blokový grant pro NNO z finančních mechanizmů EHP/Norska. Název projektu – Odstranění diskriminace rodin s vícečaty.

Z výše uvedených žádostí o grant byla pouze první úspěšná, následující žádosti byly zamítnuty. V současné době probíhá schvalování další podané žádosti o přidělení grantu.

Všechny žádosti podané za Klub dvojčat a vícečat psala pí Mgr. Rulíková.

4.2.5.1 Projekt Zakládání a vedení regionálních poboček Klubu dvojčat a vícečat

Nestátní nezisková organizace Klub dvojčat a vícečat se prostřednictvím projektu Zakládání a vedení regionálních poboček klubu dvojčat a vícečat usilovala o zajištění odborného vedení nově vznikajících Klubů dvojčat a rozšíření jejich působnosti do dalších regionů. Tato kapitola se zabývá kvalitou napsaného projektu a důsledky jeho zamítnutí.

4.2.5.1.1 Hodnocení projektu

Popis projektu je rozdělen do několika předem stanovených kapitol, kterým se žadatel musí věnovat, aby byla jeho žádost vůbec přijata do výběrového řízení. Následující body obsahují pouze jejich stručnou charakteristiku, celý popis projektu je uveden v příloze č. 2.

4.2.5.1.1.1 Cíle

V projektu byly definovány dva cíle:

- Jako primární cíl bylo určeno zajištění odborného vedení nově vznikajících Klubů dvojčat a vícečat a vyškolení kvalifikovaných pracovníků – dobrovolníků v oblasti předávání informací o vývoji a výchově dvojčat a vícečat.
- Sekundárním cílem bylo rozšíření působnosti Klubu dvojčat a vícečat do dalších regionů, čímž by se zvýšila možnost socializace dvojčat a vícečat.

Pí Mgr. Rulíková pro účely tohoto projektu vybrala a definovala ty správné cílové skupiny, bohužel u primárního cíle opomněla rozlišení na prvotní skupinu (účastníci semináře) a druhotnou skupinu (rodiče dvojčat a vícečat, kteří budou navštěvovat vzniklé pobočky). V žádosti také není dostatečným způsobem popsán její význam a dopad z hlediska navrhovaných cílových skupin.

4.2.5.1.1.2 Odůvodnění žádosti

Pan Dolínek z neziskové organizace Jahoda stanovil ve svém projektu tři cíle. Tyto cíle odůvodnil v šesti rozsáhlých bodech, ve kterých popsal své záměry. Mgr. Rulíková ve své žádosti definovala dva cíle, kterým věnovala pouze několik vět o nutnosti uspořádání semináře a rozšíření působnosti své organizace i do odlehlejších regionů.

Při definování významu svého projektu autorka použila pro cílové skupiny pouze obecné termíny a vyhnula se detailnějšímu rozboru. Rovněž se nevěnovala odůvodnění významu žádosti a jejího dopadu na rozvoj občanské společnosti s hlediska jedné nebo více priorit programu. Jde o tyto priority:

- Program A - Trvalá udržitelnost a rozvoj občanské společnosti.
- Program B - Rozvoj demokracie na místní, regionální a národní úrovni.
- Program C – Podpora znevýhodněným skupinám ve společnosti, lidská práva.

Mgr. Rulíková v této kapitole mohla též uvést, jaká je pozice její organizace v oblasti poskytování informací a pomoci rodinám s dvojčaty a vícečaty, zda spolupracuje s jinou organizací podobného typu či nikoliv.

4.2.5.1.1.3 Velikost cílové skupiny

Primárním cílem projektu bylo zajištění odborného vedení budoucích poboček Klubu dvojčat a vícečat prostřednictvím proškolených účastníků zamýšleného semináře. Tuto skupinu přímých příjemců projektu, rodičů dvojčat a vícečat účastnících se semináře, měla tvořit skupina 25-30 osob. Tito lidé se dále měli jako dobrovolníci aktivně podílet na činnosti klubu a jeho rozšiřování do svých regionů.

Tato kapitola postrádá údaj o počtu rodin s dvojčaty a vícečaty v České republice, i o tom, kolik takových dětí se zde ročně narodí. Druhotným cílem projektu bylo rozšíření působnosti Klubu dvojčat do dalších regionů, takže chybějící kvantitativní vyjádření cílů projektu (rodiče s dětmi) mohlo vyvolat pochybnosti o zmapování situace v této oblasti.

4.2.5.1.1.4 Podrobný popis aktivit

Tento grant měl být určen pro uspořádání třídenního semináře na již uvedená témata. Samotná kapitola popisu aktivit je rozdělena do tří bodů:

- Přípravná fáze popisující nezbytnou činnost pro zajištění průběhu semináře.
- Realizace semináře s jeho obsahem a velmi hrubým časovým plánem.
- Vyhodnocení semináře a způsob prezentace dosažených výsledků.

Autorka žádosti zde dobře vypsala jednotlivé plánované činnosti týkající se plánovaného semináře, bohužel se spokojila s jejich poněkud hrubým nástinem a nevěnovala se jim do hloubky, tak, jak by bylo zapotřebí.

4.2.5.1.1.5 Metodika

Metodika žádosti, tak jak je uvedená v příloze č. 2, se správně věnuje pracovnímu postupu při přípravě semináře, ale pouze v obecné rovině, bez detailního popisu jednotlivých kroků směřujících k dosažení cíle. Tato chybějící charakteristika, spolu s neuvedeným odůvodněním navrhované metodiky značným způsobem snižuje možnost schválení žádosti o grant.

K získání hodnověrných ukazatelů o uskutečněném projektu – semináři měl posloužit dotazník, určený účastníkům semináře. V žádosti o grant ale není uveden ani autor dotazníku, ani ten, kdo ho bude hodnotit.

V projektu rovněž není jmenován partner, se kterým by Klub dvojčat a vícečat realizoval supervizi.

4.2.5.1.1.6 Doba trvání a plán akcí

Délka trvání projektu měla být devět měsíců, což byl realistický odhad realizace plánu akcí projektu. Jednotlivá činnost organizace byla v plánu akcí popsána fundovaným způsobem, takže tato kapitola je napsána podle představ hodnotitelů.

4.2.5.1.1.7 Očekávané výsledky

Zpracování této kapitoly je na dobré úrovni, pouze s jedním malým nedostatkem. Body žádosti týkající se odhadovaného dopadu na cílové skupiny, publikace a multiplikační efekt jsou rozpracovány dostatečně podrobně a přehledně. V bodu, který se týká udržitelnosti, se autorka věnovala pouze jeho finanční a materiální stránce, vynechala institucionální udržitelnost, která je rovněž důležitá.

4.2.5.1.2 Důsledky zamítnutí projektu

Abych mohl zanalyzovat dopady neschválení této žádosti o grant z roku 2002 na činnost neziskové organizace Klub dvojčat a vícečat , je nutné začít s popisem situace, do které se organizace dostala již v roce 2001.

V této době existovaly v České republice pouze tři Kluby dvojčat a vícečat. Byl to zakládající klub v Praze s pobočkami v Olomouci a Přerově, jejichž provozovatelé si začali uvědomovat zvýšený zájem ze strany těch maminek, které by rády založily pobočky Klubu dvojčat ve svých městech. Tento zájem se neustále stupňoval, takže v prvním pololetí roku 2002 Mgr. Rulíková spolu se svými spolupracovníky podnikla první krok. Zjistili, že legislativa po změně stanov mateřské organizace umožňuje zakládat svépomocí pobočky klubu i v regionech. K této změně stanov došlo v srpnu 2002.

V okamžiku, kdy bylo možné zakládat pobočky i v jiných městech, vznikl jiný problém. Šlo o to, jak informovat matky dvojčat a vícečat v rámci celé České republiky o možnostech zakládat pobočky Klubu dvojčat a dále poskytovat kvalitní osvětu o vývoji a péči o dvojčata a vícečata. Jako nejúčinnější způsob předávání vědomostí bylo rozhodnuto o konání několikadenního semináře. Pro nedostatek vlastních finančních prostředků Mgr. Rulíková vytvořila a podala žádost o grant v programu Rozvoj občanské společnosti, rozpočtová linie Phare CZ 0102/01.

Tato žádost byla pro nedostatky ve zpracování obsahu formuláře žádosti o grant zamítnuta. Tento neúspěch vedl k uspořádání semináře, který byl naprosto vzdálen původní představě. Výsledkem bylo pouhé dopolední školení na téma „Zakládání a vedení klubů dvojčat“. Poskytovaly se zde jenom základní informace o zakládání poboček, zcela scházela odborná část týkající se poskytování informací o péči o dvojčata a vícečata. Školení se zúčastnilo pouze 5 zájemců z řad rodičů, nebyl přítomen žádný odborník a nedošlo ani k vydání sborníku, jak bylo původně plánováno. Výsledný efekt semináře byl vzhledem k uvedeným skutečnostem minimální – došlo k nárůstu o pouhé 3 pobočky.

V roce 2005 získala Mgr. Rulíková grant od Ministerstva práce a sociálních věcí na třídenní seminář, který se konal za účasti odborníků a velkého zájmu rodičů. Výsledkem bylo rozšíření organizace ještě téhož roku do 23 měst, v roce 2006 existovalo již 30 poboček. V rámci tohoto grantu byl rovněž vydán sborník, který pomáhal maminkám v jednotlivých městech seznámit se s problematikou zakládání poboček, s tím, jak kontaktovat pražský klub atd.

Tohoto efektu mělo být dosaženo již v rámci projektu financovaného z peněz Evropské unie. Díky nedostatečnému zpracování této žádosti o grant a následnému zamítnutí došlo k tříletému vakuu, které nikdo nezaplnil. V této době tedy neměli rodiče z regionů přístup k potřebným informacím a neměli nikoho, na koho by se obrátili s žádostí o podporu. Protože jednotlivé pobočky poskytují vedle ústní i písemnou a praktickou pomoc a zároveň slouží jako kontaktní místo rodičů, došlo k neuspokojení požadavků rodičů i v těchto oblastech. Citelným nedostatkem byla též neexistence sborníku, který by pomohl zájemcům seznámit se s problematikou vzniku poboček. Lze tedy konstatovat, že zamítnutí žádosti o grant, vyplývající z jeho špatné přípravy znamenalo tříletou ztrátu v možnostech působnosti neziskové organizace.

4.2.6 Dílčí shrnutí

Nestátní nezisková organizace Klub dvojčat a vícečat v současné úspěšně působí v oblasti pomoci rodinám s dětmi z vícečetných porodů. Pozitivních výsledků dosahuje i ve sféře pomoci při zakládání a úspěšném vedení poboček. Přez tyto pozitiva je Mgr. Rulíková nespokojena se stávající situací, jelikož ví, že je zde prostor pro další růst organizace, jak v oblasti personální, tak i v poskytování služeb. Tato omezení jsou provázaná

s neúspěchy při získávání finančních prostředků (fondy EU), takže je zde určitě prostor pro zlepšení.

ZÁVĚR

V úvodu mé bakalářské práce jsem napsal, že možnost neziskových organizací čerpat z Evropské unie peníze přináší řadu možností k získání finančních prostředků potřebných k realizaci vytýčených cílů.

Komparací dvou neziskových organizací, z nichž jedna byla při podání žádosti o grant úspěšná a druhá neúspěšná, jsem se dopracoval k následujícím závěrům.

Panu Dolínkovi, potažmo celé jeho organizaci, pomohlo získání grantu nastartovat činnost Jahody do té podoby, v jaké v současné době existuje. Tím, že autor projektu dodržoval určité zásady, podstatně zvýšil svoji šanci na úspěch. Jednalo se o tyto poznatky:

- Je důležité projekt co nejvíce přiblížit výzvě, tzn. tyto výzvy pečlivě studovat a orientovat se v nich.
- Navštěvovat semináře pořádané k jednotlivým výzvám, které umožňují si ověřit, co vše a v jakém rozsahu je potřeba uvést do formuláře žádosti o grant.
- Sledovat objem finančních prostředků ve výzvě. Čím větší objem peněz, tím větší šance k získání těchto peněz pro organizaci.
- Zajistit, aby mezi přidělovanou částkou z grantu a vlastním rozpočtem organizace nebyl diametrálně velký rozdíl

Tyto vědomosti p. Dolínkovi umožnily a stále umožňují být úspěšným žadatelem o granty. Z toho profituje jeho organizace spolu se všemi svými klienty.

Pro pí Mgr. Rulíkovou mělo zamítnutí její žádosti o grant zcela opačný efekt. Neúspěch při získání grantu vedl k tříleté pauze v rozvoji organizace, což mělo samozřejmě negativní dopad i na rodiče dvojčat a vícečat v regionech. Celková způsobená škoda je patrná při srovnání se situací po získání grantu od Ministerstva práce a sociálních věcí.

Jádro neúspěchu spočívalo v samotném konání autorky projektu. Její přílišná pracovní vytíženost, starost o chod celého klubu a současný nedostatek lidí vedl k nevyhovujícímu zpracování žádosti o grant. Tyto handicapy bylo možné eliminovat získáním zkušeností od úspěšnějších autorů či spoluprací s nimi, čehož pí Mgr. Rulíková nevyužila. Ze svých chyb se ale pí Mgr. Rulíková poučila, takže v současné době při podání

žádosti o grant spolupracovala s pí Ing. Hozovou. Vše svědčí o tom, že žádost bude schválena.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

[1] ČEPELKA, O. *Průvodce neziskovým sektorem Evropské unie.* 1. vyd. Liberec : Omega, 2003. 133 s. ISBN 80-902376-3-0.

[2] DEVEROVÁ, L, PAJAS, P, PETRLÍKOVÁ, B, SEKANINA, O, SEKANINOVÁ, L. *Průvodce neziskovým právem I díl.* 1. vyd. Praha : Informační centrum nadací a jiných neziskových organizací, 1996. 167 s.

[3] DUBEN, R. *Neziskový sektor v ekonomice a společnosti.* 1. vyd. Praha : CODEX Bohemia, 1996. 376 s. ISBN 80-85963-19-1.

[4] FRIČ, P, GOULLI, R. *Neziskový sektor v České republice.* Praha : Eurolex Bohemia, 2001. 184 s. ISBN 80-86432-04-1.

[5] HAMERNÍKOVÁ, B. *Financování ve veřejném a neziskovém sektoru.* 1. vyd. Praha : Eurolex Bohemia, 2000. 213 s. ISBN 80-902752-3-0.

[6] IZBICKÁ, H. *Zelené finance. Financování neziskového sektoru – sport pro profesionály aneb jak získat peníze našich ekologických snů.* Praha : Brontosaurus, 1994. 125 s.

[7] PAVLÁK, M. *Lidské zdroje a fondy EU. Evropský sociální fond jako nástroj spolufinancování projektů v oblasti rozvoje lidských zdrojů.* 1. vyd. Praha : ASPI, 2006. 128 s. ISBN 80-7357-139-0.

[8] POLAČKOVÁ, Z. *Fundraisingové aktivity: jak získat finanční prostředky od místní komunity.* 1. vyd. Praha : Portál, 2005. 120 s. ISBN 80-7178-694-2.

[9] SODOMKA, V, ŠPOK, R. *Průvodce strukturálními fondy Evropské unie pro neziskový sektor.* Praha : Institut pro evropskou politiku EUROPEUM, 2004. 112 s.

[10] FÓRUM DÁRCŮ. *Sponzorství a dárcovství českých podniků.* Praha : b.n., 1999. 41 s.

[11] <http://eu.cz/EU_socialni_politika_net.pdf>

[12] <http://neziskovky.cz/cz/fakta/darcovstvi/proc-darovat/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

EU Evropská unie.

NUTS Územní statistická jednotka

NO Nezisková organizace.

MV Ministerstvo vnitra

Mgr. Magistr

ČR Česká republika

SEZNAM OBRÁZKŮ

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1

Regionální uspořádání v České republice podle klasifikace NUTS

NUTS I (1)	**NUTS II (8)** regiony soudržnosti	**NUTS III (14)** kraje
Česká republika	Praha	Praha
	Střední Čechy	Středočeský kraj
	Severozápad	Ústecký kraj
		Karlovarský kraj
	Jihozápad	Plzeňský kraj
		Jihočeský kraj
	Severovýchod	Liberecký kraj
		Královehradecký kraj
		Pardubický kraj
	Jihovýchod	Vysočina
		Jihomoravský kraj
	Střední Morava	Olomoucký kraj
		Zlínský kraj
	Moravskoslezsko	Moravskoslezský kraj

Zdroj: Průvodce strukturálními fondy EU pro neziskový sektor.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha číslo 1:

Formulář žádosti o grant v programu ACCESS 2, rozpočtová linie Phare 2000-02-01. Název projektu – Rozšíření a zkvalitnění služeb klubů Jahoda.

Příloha číslo 2:

Žádost o grant v programu Rozvoj občanské společnosti, rozpočtová linie Phare CZ 0102/01. Název projektu – Zakládání a vedení regionálních poboček Klubu dvojčat a vícečat.

PŘÍLOHA P I: FORMULÁŘ ŽÁDOSTI O GRANT V PROGRAMU ACCESS 2, ROZPOČTOVÁ LINIE PHARE 2000-02-01. NÁZEV PROJEKTU – ROZŠÍŘENÍ A ZKVALITNĚNÍ SLUŽEB KLUBŮ JAHODA

I. PROJEKT

1. Popis

1.1 Název

Rozšíření a zkvalitnění služeb klubů JAHODA

Extension and quality increase of services provided by JAHODA Clubs.

1.2 Lokace

Praha

1.3 Částka požadovaná od NROS

19.700,-	EUR	89,98	% z celkových nákladů na projekt

1.4 Shrnutí

Hlavním cílem projektu "Rozšíření a zkvalitnění služeb klubů JAHODA" je rozvinout dosavadní činnost JAHODY a vytvořit nové mechanismy pro stabilizaci a udržení současných aktivit v dalším období.

Smyslem těchto aktivit je podpora dětí žijících v azylovém zařízení. Kluby JAHODA, které v konkrétních azylových domech působí, nabízí samotným dětem, jejich matkám i azylovým domům speciální program. Součástí programu je provoz klubu JAHODA, celodenní výlety a víkendové pobyty pro děti. Celý program je realizován s využitím dobrovolníků.

K dosažení stanovených cílů je třeba podpořit profesionální rozvoj pracovního týmu organizace a jeho zázemí.

Tento projekt vychází se svobodného projevu dobré vůle jedince nebo skupiny pomáhat lidem a především dětem v nouzi, zároveň přispívá k rozvoji skutečně otevřené občanské společnosti.

1.5 Cíle

Hlavní cíle:

- **Poskytování podpory a pomoci dětem v nouzi**

Cílem je pomoci dětem žijícím v azylovém zařízení (s matkou nebo bez matky). Prostřednictvím práce dobrovolníků v klubech JAHODA nabízíme dětem možnost lépe zvládnout problémy plynoucí z jejich pobytu v azylu. Záměrem je vytvořit nabídku volnočasových aktivit a prostor pro navázání kvalitního kamarádského vztahu mimo svět azylu.

- **Rozšiřování sociálních služeb azylových zařízení pro matky s dětmi o program zaměřený na děti**

Cílem je pomoci azylovým zařízením pro matky s dětmi vytvářet a zaplňovat prostor pro cíleně zaměřenou práci s dětmi, prostřednictvím nabídky klubů JAHODA.

- **Profesionalizace pracovního týmu JAHODA**

Cílem je nabídnout pracovníkům a dobrovolníkům JAHODY kvalitní vzdělávací a školící aktivity prostřednictvím seminářů, výcviků (zaměřující se na práci s dětmi, sociální práci, týmovou práci, management organizace apod.) a také supervize. Tímto zlepšit a rozšířit služby klubů JAHODA. Součástí projektu je i dovybavení kanceláře JAHODY.

1.6 Odůvodnění

(a) zjištění potřeb a omezení, která lze pociťovat v cílových zemích

V systému sociálních služeb fungují azylová zařízení jako pomoc lidem nebo rodinám v nouzi v případech, kdy z různých důvodů nemohou žít ve svém původním domově. Část těchto zařízení je zaměřena na poskytování pomoci matkám s dětmi. V poslední době vznikají vedle fungujících dětských domovů i azylové domy pro děti.

(b) seznam cílových skupin s odhadem předpokládaného počtu přímých a nepřímých beneficientů

Zvláště děti žijící v azylovém domě (dále AD) mají celou řadu problémů plynoucích nejen z pobytu v azylu, ale i z období před nástupem do něj (syndrom CAN, pobyt v ústavu, časté stěhování, konflikty rodičů apod.). Děti v AD často trpí nedostatkem soukromí a omezeními plynoucími z přísného vnitřního řádu azylového domu. Pobyt dětem přináší i konflikty s jejich vrstevníky a okolím, kteří mají tendenci vytlačovat je na okraj společnosti.

Specifický problém vzniká navíc v AD pro matky s dětmi, kde pracovníci primárně zaměřují svou pozornost právě na matky a práce s dětmi je často pro nedostatek času či zaměstnanců odsunuta do pozadí.

V Praze nyní funguje asi 15 azylových zařízení pro děti nebo matky s dětmi. Třetina těchto zařízení využívá nabídku klubů JAHODA. Poptávka po službách klubu JAHODA neustále vzrůstá, a to jak ze strany azylových domů, tak ze strany dětí. Ukazuje se tedy jako nutnost rozšířit naší stávající kapacitu, a to jak ve smyslu počtu pracovníků a především dobrovolníků, tak ve smyslu kvality jejich práce.

Z výše uvedených důvodů je tento projekt zaměřen na následující cílové skupiny:

přímé cílové skupiny:

- děti žijící v azylovém domě (s matkou nebo samy) na území Prahy - cca 150 dětí
- azylové domy pro matky s dětmi a jejich zaměstnanci na území Prahy - 5-7 AD
- pracovníci a dobrovolníci JAHODY - cca 60 lidí

nepřímé cílové skupiny:

- matky žijící v azylovém domě na území Prahy - cca 50 matek
- studenti VŠ a VOŠ - cca 100 studentů

(c) důvody pro výběr cílových skupin a aktivit

V resortu práce a sociálních věcí, do jehož působnosti problematika azylových zařízení spadá, stále ještě existuje prostor pro aktivity, které jsou cílem tohoto projektu. Primárním klientem sociálních služeb AD je vždy matka dětí. Nejen z pohledu sociální práce program zaměřený speciálně na děti do služeb azylových domů patří, proto jsme se rozhodli jej realizovat. Naše i zahraniční zkušenosti potvrzují, že kamarádský vztah dobrovolníků a děti je pro tuto práci vhodný formát.

(d) význam projektu pro cílové skupiny

Význam projektu pro přímé cílové skupiny:

- pro děti žijící v azylovém domě:
  - zmírnění problémů plynoucích z umístění do AD
  - zvýšení sebevědomí
  - zlepšení vztahu k matce a sourozencům
  - vytvoření pozitivních vzorů
  - zlepšení komunikačních schopností a jiných dovedností
  - získání kamarádů a nových zkušeností a pozitivních zážitků
- pro azylové domy:
  - rozšíření služeb
  - získání informací o chování a aktuálních problémech dětí
  - možnost rozšířit profesní tým o zástupce klubu JAHODA
  - prezentace jejich práce
  - získání zkušeností se zapojením dobrovolníků v sociálních službách
- pro pracovníky a dobrovolníky JAHODY
  - zvýšení kvalifikace
  - nové informace a zkušenosti
  - prevence syndromu vyhoření

Význam projektu pro nepřímé cílové skupiny:

- pro matky:
  - získání volného času pro řešení vlastních problémů
  - zlepšení vztahu s dětmi
- studenti VŠ a VOŠ:
  - možnost kvalitní praxe nebo stáže v oblasti sociální práce
  - získání nových zkušeností a informací
  - možnost nahlédnout do práce neziskové organizace

(e) význam projektu pro cíle programu

Cíle projektu bezezbytku naplňují cíl programu B "Podpůrné aktivity nevládních organizací operujících v sociálním sektoru". Podpora občanského sdružení JAHODA pomůže k dalšímu rozvoji

nevládní organizace, která dosud v maximální míře využívá k zajištění svých potřeb dobrovolníky. Další rozvoj a zvyšování kvality našich služeb prostřednictvím tohoto projektu bude výrazně akcelerován.

(f) význam projektu pro priority programu

Projekt naplňuje i priority programu. Pomáhá a podporuje děti v nouzi (bez domova) a směřuje ke zkvalitnění a trvalé životaschopnosti JAHODY. Svým zaměřením je stále na území ČR (zejména Prahy) ojedinělým a do budoucna perspektivním modelem pro další možné uplatnění a rozvoj.

1.7 Podrobný popis aktivit

KLUBY - provoz klubů JAHODA v azylových domech

Do každého azylového domu dochází skupina dobrovolníků (každý tým má svého vedoucího), kteří v něm realizují pro děti Klub JAHODA. Cílem je nabídnout dětem kvalitní způsob trávení volného času a pomoc jim zvládnout problémy vyplývající z jejich pobytu v azylovém domě nebo ze zážitků z předchozího života (týrání, ponižování, citové strádání, finanční nedostatky).

Tým dobrovolníků se dětem věnuje 1x týdně po dobu cca 1,5 hodiny. Jednou měsíčně je zpravidla pro děti připraven celodenní výlet nebo víkendový pobyt a v rámci letních prázdnin 14denní tábor v Krkonoších.

Při práci s dětmi se dobrovolníci zaměřují na:

- rozvoj motorických schopností dětí a udržení jejich pozornosti,
- vytvoření pozitivních vzorů pro děti
- formou hry učí děti správně komunikovat (verbálně i neverbálně), navzájem si pomáhat a spolupracovat v kolektivu,
- formou diskusí zvyšují informovanost dětí o problémech dnešní společnosti a různých možnostech pomoci (např. funkce Linky bezpečí, problémy rasismu, drogová problematika, prevence syndromu CAN …),
- pravidelně zařazují terapeutické techniky (arteterapie, psychogymnastika, pantomima) určené k odstranění problémů spojených s jejich pobytem v azylovém domě (problémy se spolužáky ve škole, doma, s personálem domova …),
- část her věnují sportovní činnosti a relaxaci.

Program je předem připravován týmem dobrovolníků, ale v konkrétní podobě vždy reaguje na aktuální poptávku dětí nebo pracovníků AD.

S každým AD je sepsaná dohoda o spolupráci, kde jsou uvedeny závazky, kompetence a práva obou stran. Dohoda je základem spolupráce, která v konkrétní podobě probíhá zpravidla mezi sociálním pracovníkem AD a vedoucím klubu JAHODA. Z jejich vzájemné komunikace plynou další závazky či požadavky pro bezproblémový provoz klubu JAHODA.

AKCE

Jednorázové akce:

- prezentují a podporují činnosti JAHODY i činnosti AD,
- nabízí možnost příjemně strávit jeden den nebo odpoledne hrou a zábavou široké veřejnosti

Jednorázové akce mají většinou podobu herního odpoledne doprovázeného sbírkou nebo jinou podobou aktivitou. Na realizaci se podílí speciálně vytvořený tým dobrovolníků.

VÝLETY

- se konají zpravidla 1x za měsíc
- jsou realizovány s minimálními provozními náklady
- realizuje každý dobrovolnický tým samostatně, někdy je zorganizován výlet více týmů najednou
- mají podobu buď návštěvy nějakého zařízení (zoo, bazén, muzeum) nebo jsou realizovány jako dlouhá procházka
- umožňují dětem opustit AD i jeho okolí a poznat nové prostředí
- umožňují dětem získat nové zkušenosti (uvidět živou veverku)

VÍKENDY- víkendové pobyty

- se konají zpravidla 1x za měsíc
- realizuje každý dobrovolnický tým samostatně, někdy zorganizuje víkendový pobyt více týmů najednou
- jsou realizovány v blízkém nebo vzdálenějším okolí Prahy
- umožňují dobrovolníkům i dětem strávit společně delší čas a tím prohloubit vzájemně svůj kamarádský vztah
- umožňují dětem získat nové zkušenosti, které jim dobrovolníci při konání klubu nemohou předat (např. vaření, příprava dříví)

DOBROVOLNÍCI - vytvoření databáze a výcvik dobrovolníků

Dobrovolníci jsou základním stavebním kamenem našeho projektu. Každý tým, který s dětmi pracuje, je sestaven tak, aby obsahoval muže i ženy a zároveň i profesionálního sociálního pracovníka nebo studenta oboru sociální práce, který bývá zpravidla vedoucí týmu.

Dobrovolnickou databázi vytváří a vede koordinátor dobrovolníků, který se podílí na sestavování týmů a zároveň na obsahu výcviku dobrovolníků.

Účelem výcviku dobrovolníků je seznámit je s problematikou AD a s problematikou dětí žijících v AD. Lektoři výcviku přednáší dobrovolníkům dosavadní zkušenosti, upozorňují je na nejčastější chyby a problémy, zjišťují jejich motivaci a odhodlanost. Součástí výcviku je "psychologické" minimum. Cílem je také odhalení nevhodných kandidátů pro práci s dětmi.

Výcvik je dvoudenní - cca 18 hodin.

SUPERVIZE

Supervize je součástí práce klubů JAHODA. Dobrovolníci jsou pravidelně povinně supervidování jako tým a také na přímou práci s dětmi a to 1x za 6 týdnů.

Supervizi realizujeme ve spolupráci s občanskou poradnou REMEDIUM Praha.

VÝCVIK - pracovníků

Záměrem projektu je mj. rozšířit teoretické a praktické znalosti pracovníků JAHODY v oblasti jejich působení. Každý pracovník JAHODY se v rámci projektu zúčastní minimálně jednoho několikadenního speciálního výcviku nebo semináře se zaměřením na:

- sebezkušenostní poznání
- skupinová a komunitní práce
- management a strategické plánování NNO
- fundraising
- koordinace a práce s dobrovolníky
- videotréning interakcí
- speciální terapeutické techniky (muzikoterapie, arteterapie)

STUDENTI - praxe a stáže studentů

Část dobrovolníků, kteří v projektu působí, jsou studenti sociální práce nebo příbuzných oborů. V rámci svého působení v týmu klubu JAHODA získají potvrzení, které mohou uplatnit při svém studiu jako doklad o vykonané praxi. Při přijímání studentů na stáže počítáme i s jejich (dalším) zapojením do aktivit JAHODY, nejen při práci s dětmi.

KANCELÁŘ - dovybavení kanceláře

Neoddělitelnou součástí projektu je dovybavení kanceláře, které podstatně zefektivní a podpoří její chod. V současné době je kancelář zařízena potřebným nábytkem, darovaným starším osobním počítačem a dlouhodobě zapůjčenou tiskárnou. Jako důležité vidíme pro zvýšení pružnosti a kapacity naší práce dokoupení kopírovacího stroje, telefaxu a připojení počítače na internet. Protože jednotlivé kluby a aktivity nejsou vždy soustředěny kolem této kanceláře (např. víkendové pobyty, jednodenní akce) je jedinou možností, jak zefektivnit přístup k počítačové technice zakoupení notebooku.

Další rozvoj hodnocení a reflexe činnosti v klubech JAHODA chceme zajišťovat s využitím metody videotrénink, ke které je nutno zakoupit videokameru.

HODNOCENÍ - projektu

Hodnocení bude prováděno průběžně a na více úrovních. Činnost dobrovolníků v klubech JAHODA bude vyhodnocována pomocí techniky videotréninku. Pravidelně budou probíhat rozhovory s dětmi, které budu zapisovány do deníků jednotlivých klubů. Dotazníkovou formou a narativními rozhovory bude vyhodnocena spolupráce s matkami a jednotlivými azylovými domy.

Vnitřní hodnocení činnosti a průběhu projektu bude probíhat na pravidelných interních poradách a supervizních sezeních, jejichž výsledkem bude např. SWOT analýza.

V závěrečné fázi proběhne současně s auditem projektu závěrečné velké vyhodnocení, které bude podkladem pro závěrečnou zprávu o průběhu projektu.

PREZENTACE - projektu

Veškeré aktivity prezentujeme především na internetových stránkách JAHODY. Zkušenosti s využíváním dobrovolníků dále také na portálu www.dobrovolnik.cz a současně na seminářích a konferencích organizovaných např. Národním dobrovolnickým centrem HESTIA nebo jinou organizací. Průběžně předkládáme výsledky naší práci při rozhovorech s novináři.

Nově počítáme s publikováním dosavadních zkušeností při sociální práci s dětmi v azylových zařízeních. Publikace poslouží jako manuál pro zájemce o vytvoření podobného modelu jaký při práci s dětmi používá JAHODA. Již dnes se setkáváme se zástupci azylových domů, kteří mají o vytvoření speciálního programu pro děti zájem.

1.8 Metodika

(a) metody realizace

KLUBY - provoz klubů JAHODA v azylových domech

- Skupinová práce - práce s dětmi v azylových domech vychází z metod práce se skupinou (dynamika, vznik, koheze skupiny)
- Model MENTOR - dospělý kamarád v roli průvodce životem
- Individuální práce - výjimečně je zařazována při akutních problémech či aktuálních potřebách dětí

AKCE

- Při realizaci jednorázových aktivit vycházíme z předem připraveného plánu, který má podobu harmonogramu s jasně vymezenými úkoly.

VÝLETY

Při realizaci nepoužíváme speciální metodiku. Jedná se o obvyklé celodenní akce s poznávacím nebo sportovně-turistickým zaměřením. Výhodou bývá větší účast dobrovolníků a tak si mohou děti více a déle užít své kamarády.

VÍKENDY - víkendové pobyty

Víkendové pobyty bychom mohli přirovnat k institutu hostitelské péče, kdy s dětmi bydlíme v pronajatých prostorách (chata u lesa nebo chalupa ve vesnici). Snažíme se vytvořit model funkční domácnosti, ukázat dětem rozdělení rolí v domácnosti mezi muže, ženu a děti.

DOBROVOLNÍCI - vytvoření databáze a výcvik dobrovolníků

Metodika pro nábor dobrovolníků:

- prezentace a nabídka v rámci VŠ a VOŠ
- inzerce

Metodika pro výcvik dobrovolníků:

- práce se skupinou
- přednášky
- zážitkový seminář

SUPERVIZE

Práce s týmem s využitím technik:

- nastavení zrcadla
- hraní rolí
- uvědomění si chyb
- potvrzení role dobrovolníka/kamaráda

VÝCVIK - pracovníků

Metodika:

- přednášky
- zážitkové semináře
- supervizní setkání

HODNOCENÍ - projektu

Metody:

- videotrénink
- vedení a vyhodnocování deníků v klubech JAHODA
- narativní rozhovory
- dotazníkové šetření

PREZENTACE - projektu

- prezentace formou publikace
- internetová prezentace
- tištěné propagační materiály

(b) odůvodnění navrhované metodiky

KLUBY - provoz klubů JAHODA v azylových domech

Při výběru metodiky jsme vycházeli z odborné literatury v oblasti sociální práce. Zkušenosti odborníků potvrzují, že výše uvedené metody jsou pro práci se znevýhodněnými dětmi nejvhodnější.

VÝLETY a VÍKENDY

Na základě našich několikaletých zkušeností jsme zjistili, že pro děti je velmi důležité občas opustit prostředí azylového domu. Podoba a charakter těchto aktivit se vytvářely postupně do dnešní podoby, která se nám zdá nejpřijatelnější.

DOBROVOLNÍCI - vytvoření databáze a výcvik dobrovolníků

Forma výcviku byla zvolena na základě konzultací s NDC Hestia, které aplikuje zahraniční zkušenosti s prací s dobrovolníky v ČR. Obsah výcviku byl vytvořen zkušenými pracovníky JAHODY po doporučeních supervizorů z REMEDIA Praha.

SUPERVIZE

Supervize je nezbytná součást veškerých aktivit, které vykonáváme při pravidelné práci s dětmi. Metody práce si volí supevizor na základě vlastního uvážení.

HODNOCENÍ - projektu

Metoda videotréninku byla zvoleno proto, že je při ní možné velmi dobře sledovat komunikační procesy, které jsou pro naši práci velmi důležité. Nahrávky lze archivovat a tím sledovat vývoj komunikačních schopností jedince nebo skupiny v čase.

Narativní rozhovory s dětmi, jejich maminkami a pracovníky azylových zařízení jsou téměř jedinou možností, jak zjistit co nejpřesnější zpětnou vazbu k fungování klubů JAHODA.

Dotazníky doplňují informace získané prostřednictvím rozhovorů, mapují přesně cílovou skupinu. Umožňují získaná data lépe třídit a statisticky vyhodnocovat než je tomu u narativních rozhovorů.

PREZENTACE - projektu

Využití internetu především pro prezentaci různých aktivit, ale i ke zveřejňování dosažených výsledků je zvláště v poslední době stále větší.

Pro zveřejnění dosavadních zkušeností v oblasti sociální práce s dětmi žijícími v azylovém zařízení jsme zvolili formát v tištěné podobě, neboť je pro takovouto prezentaci vhodnější.

(c) do jaké míry projekt předpokládá návaznost na předchozí projekty aktivity

Tento projekt předchozí aktivity a projekty rozvíjí, rozšiřuje jejich dopad na cílové skupiny a zefektivňuje práci realizátorů a dobrovolníků.

(d) úroveň zapojení a činnosti jiných organizací (partnerských nebo jiných) v projektu

Při realizaci projektu spolupracujeme se dvěmi organizacemi, které pro JAHODU zajišťují supervizní servis. Občanská poradna REMEDIUM Praha superviduje činnost dobrovolníků při práci s dětmi a také činnost dobrovolníků v týmové spolupráci. Národní dobrovolnické centrum HESTIA organizuje výcvik pro koordinátory dobrovolníků a superviduje činnost koordinátora dobrovolníků.

(e) odůvodnění role všech partnerských stran

Pro supervizi jsme záměrně zvolili model, který se nám osvědčil, tj. aby supervizor přicházel do projektu (organizace) zvenčí.

Spoluprací s NDC HESTIA získáváme potřebné informace o dobrovolnickém "know how", zejména k problematice působení dobrovolníků v sociální a zdravotní oblasti.

(f) tým navrhovaný na realizaci projektu

Vedoucí projektu - vzdělání v oboru sociální práce, zkušenost s řízením jiných projektů, praktické zkušenosti s vedením klubu, koordinací dobrovolníků a absolvování managerského kurzu.

Náplň práce:

- Koordinace pracovního týmu
- Řízení a garance realizace projektu
- Vedení a garance průběhu praxí a stáží studentů
- Vyhodnocování průběhu projektu a závěrečné hodnocení

Koordinátor dobrovolníků - zkušenost s dobrovolnickou činností v klubu JAHODA, absolvování výcviku koordinátorů

Náplň práce:

- Získávání a přijímání dobrovolníků
- Vytváření dobrovolnických týmů
- Vytváření databáze
- Práce s dobrovolníky (setkání, motivace, odměňování,..)
- Příprava výcviku dobrovolníků

Koordinátor klubů - zkušenost s dobrovolnickou činností v klubu JAHODA

Náplň práce:

- Koordinace a řízení vedoucích klubů JAHODA
- Spolupráce se zástupci azylových zařízení
- Vedení a vyhodnocování statistických údajů

Vedoucí jednotlivých klubů JAHODA - zkušenost s dobrovolnickou činností v klubu JAHODA

Náplň práce:

- Vedení dobrovolnického týmu
- Spolupráce při vyhodnocování projektu
- Sběr statistických dat
- Kontakt s azylovým zařízením

Dobrovolníci

Náplň práce:

- zajištění provozu klubu a akcí klubu JAHODA

Supervizoři - supervize je realizována ve spolupráci s os REMEDIUM Praha a HESTIA

Účetní - zkušenost s vedením podvojného účetnictví v neziskové organizaci

Náplň práce:

- Tvorba účetních dokladů
- Vedení účetnictví
- Tvorba účetních výkazů a uzávěrek
- Spolupráce při závěrečném vyhodnocení projektu

1.9 Doba trvání a plán akcí

Projekt bude trvat 11 měsíců.(začátek srpen 2002, konec červenec 2003)

Rok	Činnost	Lokace	Organizace pověřená realizací

		(město)	
Měsíc 1	příprava aktivity DOBROVOLNÍCI	Praha	JAHODA
srpen	aktivita KANCELÁŘ	Praha	JAHODA
	příprava aktivity AKCE	Praha	JAHODA
	příprava aktivity KLUBY	Praha	JAHODA
Měsíc 2	aktivita DOBROVOLNÍCI	Praha	JAHODA
září	aktivita KLUBY	Praha	JAHODA
	realizace aktivity AKCE	Praha	JAHODA
	příprava aktivity SUPERVIZE	Praha	REMEDIUM Praha
	příprava aktivity STUDENTI	Praha	JAHODA
	příprava aktivity VÝCVIK	Praha	JAHODA
Měsíc 3	aktivita KLUBY	Praha	JAHODA
říjen	aktivita VÝLETY	Praha a okolí	JAHODA
	aktivita VÍKENDY	Unhošť	JAHODA
	aktivita SUPERVIZE	Praha	REMEDIUM Praha
	aktivita STUDENTI	Praha	JAHODA
	aktivita VÝCVIK	Praha	JAHODA
	příprava aktivity PREZENTACE a HODNOCENÍ	Praha	JAHODA
Měsíc 4	aktivita KLUBY	Praha	JAHODA
listopad	aktivita VÝLETY	Praha a okolí	JAHODA
	aktivita SUPERVIZE	Praha	REMEDIUM Praha
	aktivita STUDENTI	Praha	JAHODA
	příprava aktivity VÝCVIK	Praha	JAHODA
	aktivita PREZENTACE	Praha	JAHODA
	1. fáze aktivity HODNOCENÍ	Praha	JAHODA
Měsíc 5	aktivita KLUBY	Praha	JAHODA

prosinec	aktivita VÍKENDY	Unhošť	JAHODA
	aktivita SUPERVIZE	Praha	REMEDIUM Praha
	aktivita STUDENTI	Praha	JAHODA
	aktivita VÝCVIK	Praha	JAHODA
	aktivita AKCE	Praha	JAHODA
	aktivita PREZENTACE	Praha	JAHODA
Měsíc 6	aktivita KLUBY	Praha	JAHODA
leden	aktivita DOBROVOLNÍCI	Praha	JAHODA
	aktivita VÝLETY	Praha a okolí	JAHODA
	aktivita SUPERVIZE	Praha	REMEDIUM Praha
	aktivita STUDENTI	Praha	JAHODA
Měsíc 7	aktivita KLUBY	Praha	JAHODA
únor	aktivita VÍKENDY	Unhošť	JAHODA
	aktivita SUPERVIZE	Praha	REMEDIUM Praha
	aktivita STUDENTI	Praha	JAHODA
	příprava aktivity VÝCVIK	Praha	JAHODA
	2. fáze aktivity HODNOCENÍ	Praha	JAHODA
Měsíc 8	aktivita KLUBY	Praha	JAHODA
březen	aktivita VÝLETY	Praha a okolí	JAHODA
	aktivita SUPERVIZE	Praha	REMEDIUM Praha
	aktivita STUDENTI	Praha	JAHODA
	aktivita VÝCVIK	Praha	JAHODA
	aktivita PREZENTACE	Praha	JAHODA
Měsíc 9	aktivita KLUBY	Praha	JAHODA
duben	aktivita VÝLETY	Praha a okolí	JAHODA
	aktivita VÍKENDY	Unhošť	JAHODA
	aktivita SUPERVIZE	Praha	REMEDIUM Praha
	aktivita STUDENTI	Praha	JAHODA
	aktivita VÝCVIK	Praha	JAHODA

Měsíc 10	aktivita KLUBY	Praha	JAHODA
květen	aktivita VÝLETY	Praha a okolí	JAHODA
	aktivita VÍKENDY	Unhošť	JAHODA
	aktivita AKCE	Praha	JAHODA
	aktivita PREZENTACE	Praha	JAHODA
	aktivita SUPERVIZE	Praha	REMEDIUM Praha
	ukončení aktivity STUDENTI	Praha	JAHODA
	aktivita VÝCVIK	Praha	JAHODA
	aktivita DOBROVOLNÍCI	Praha	JAHODA
Měsíc 11	aktivita KLUBY	Praha	JAHODA
červen	aktivita VÝLETY	Praha a okolí	JAHODA
	aktivita VÍKENDY	Unhošť	JAHODA
	ukončení aktivity SUPERVIZE	Praha	REMEDIUM a JAHODA
	závěr aktivity HODNOCENÍ	Praha	JAHODA
	aktivita PREZENTACE	Praha	JAHODA

2. Očekávané výsledky

2.1 Odhadovaný dopad na cílové skupiny

(a) jak projekt zlepší situaci cílových skupin

- děti žijící v azylovém domě:

Získání nových kamarádů = dobrovolníků, zkušeností a pozitivních zážitků jistě pozitivně ovlivní jejich pobyt v azylovém zařízení. Azylový dům často nabízí pouze ne příliš populární institut "tety", ať už se jedná o pracovnice azylového zařízení či nějakou kamarádku maminky. Mít možnost setkávat se s někým blízkým, který existuje mimo strukturu azylového domu je pro děti velkým přínosem.

- azylové domy:

Cílem azylového zařízení pro matky s dětmi je práce s matkou. Program zaměřený na děti nabídku sociálních služeb zařízení rozšiřuje a v důsledku zlepšuje práci nejen sociálních pracovníků, ale zařízení jako takového.

- pracovníci a dobrovolníci JAHODY

Rozšíření vzdělání umožní pracovníkům a dobrovolníkům kvalitněji vykonávat svou práci a nabízí jim i širší uplatnění v oboru sociální práce a v prostředí neziskového sektoru.

- matky

Volný čas, kdy se dětem věnují dobrovolníci, umožní matkám věnovat se plně řešení svých problémů nebo si odpočinout, relaxovat a nabrat novou sílu pro další pěkné chvilky se svým dítětem.

(b) jak projekt zlepší manažerské a technické schopnosti cílových skupin nebo partnerů

- pracovníci a dobrovolníci JAHODY

Po skončení projektu budou pracovníci a dobrovolníci schopni navrhovat, realizovat a vyhodnocovat vlastní projekty a dále rozšiřovat aktivity JAHODY.

2.2 Publikace a jiné výstupy

Rádi bychom se na závěr projektu pokusili o sestavení publikace shrnující dosavadní zkušenosti JAHODY při sociální práci s dětmi v azylových zařízeních. Publikace by měla sloužit jako manuál pro zájemce o vytvoření podobného modelu, jaký při práci s dětmi JAHODA používá. Již dnes se setkáváme se zástupci azylových domů, kteří mají o vytvoření speciálního programu pro děti zájem.

V každém případě počítáme s vytvořením publikace v elektronické podobě, ale pokusíme se nalézt zdroje pro vydání tištěné podoby. V tomto případě zvažujeme spolupráci se zástupci NDC HESTIA, kteří již vydali podobný manuál pro oblast zdravotní, neboť jako efektivní se jeví shrnout poznatky z různých projektů realizovaných v sociální oblasti (např. při práci se seniory, handicapovanými nebo dětmi) do jedné publikace.

2.3 Multiplikační efekt

Za multiplikační efekt můžeme považovat skutečnost, že děti docházející na kluby JAHODA, využijí své dobré zkušenosti z dětství v době až dospějí a budou zakládat vlastní rodiny a při výchově vlastních dětí. Umožní jim nalézt ve svém okolí vhodné prostředí pro trávení volného času a sníží tak pravděpodobnost, že se dostanou do podobné svízelné situace jako kdysi ony samy.

2.4 Udržitelnost

(a) finanční udržitelnost

V rámci aktivity AKCE a v rámci jiných projektů budeme širokou veřejnost seznamovat s činností JAHODY. Pozornost bude zaměřena především na jednotlivé komunity, kde pracují kluby JAHODA. Naším cílem je zainteresovat tyto komunity na fungování našich klubů a motivovat je k jejich podpoře. V současné době je budován systém malých dárců - jednotlivců, kteří se svými pravidelnými příspěvky stanou významnou součástí nových finančních zdrojů.

V přípravě je také projekt zaměřený na zahájení ziskové činnosti JAHODY. Tato činnost bude spočívat v nabídce speciálních služeb určených především rodičům dětí z výše uvedených komunit. Jedná se např. o denní či noční hlídání dětí, doučování apod. Tyto služby budou placené a výnosy z nich budou určeny na pokrytí většiny nákladů spojených s dalším provozem kanceláře a klubů JAHODA.

(b) institucionální udržitelnost

Součástí projektu je aktivita VÝCVIK, která zajistí profesní rozvoj a posílení celého pracovního týmu JAHODY. Tento rozvoj zajistí udržitelnost kapacit a služeb, kterých bude dosaženo v závěru projektu. Všechny získané výstupy budou v přímém vlastnictví realizátora - JAHODY. Veškeré investice do vybavení kanceláře jsou určeny k jejich dlouhodobému využívání a budou tedy sloužit i po skončení tohoto projektu.

(c) udržitelnost na politické úrovni

S velkou pravděpodobností vstoupí v ČR v platnost od 1.1.2003 nový zákon o dobrovolnické službě, který při splnění stanovených podmínek podpoří činnost českých dobrovolníků na území ČR i v zahraničí. Vzhledem k tomu, že zástupci ústředních orgánů státní správy, kteří budou práci některých dobrovolnických organizací hodnotit a "akreditovat je", se budou muset v dané problematice více zorientovat, bude třeba předložit jim v různých oblastech dobrovolnické služby modelové projekty.

Ministerstvo práce a sociálních věcí, které bude zastupovat v akreditační komisi oblast sociální vyjádřilo ochotu o podobě kvalitní dobrovolnické organizace působící v sociální sféře jednat i se zástupci JAHODY.

Legislativním vymezením dobrovolnické služby se otevírá i prostor pro její další využití. Zde bychom chtěli při prezentaci hodnocení projektu podpořit další organizace působící v sociální oblasti v rozhodnutí k zapojení dobrovolníků do jejich činnosti. Motivovat je ke změně organizačních řádů a metod práce tak, aby vznikal prostor pro činnost dobrovolníků.

Poslední legislativní ambicí projektu je podílet se na vzniku zájmové skupiny neziskových organizací působících při práci s dětmi a ovlivňovat legislativce k vytváření skutečně kvalitního právního prostředí pro ochranu sociálně a zdravotně znevýhodněných dětí. Již jsme byli za tímto účelem vyzváni ke spolupráci Střediskem náhradní rodinné péče a velmi rádi jsme nabídku přijali.

Příloha P II: Žádost o grant v programu Rozvoj občanské společnosti, rozpočtová linie Phare CZ 0102/01. Název projektu – Zakládání a vedení regionálních poboček Klubu dvojčat a vícečat.

I. PROJEKT

1. Popis

1.1 Název ***Zakládání a vedení regionálních poboček Klubu dvojčat a vícečat***

Founding and management of regional Twins and Multiple Birth Clubs

1.2 Lokace ČR, Praha

1.3 Částka požadovaná od NROS

Poznámka: Co se týče kurzu, viz článek 15(7) Všeobecných podmínek smlouvy.

10139	EUR	80	% z celkových nákladů na projekt

1.4 Shrnutí

Cílem projektu je zajistit odborné vedení nově vznikajících Klubů dvojčat, vyškolení kvalifikovaných pracovníků-dobrovolníků v oblasti předávání informací o vývoji a výchově dvojčat.
Cílovou skupinou jsou rodiče a budoucí rodiče dvojčat a trojčat, kteří se hodlají aktivně podílet na činnosti klubu a rozšiřovat jeho působnost do okolí jejich bydliště. Semináře se zúčastní asi 25 osob. Výsledkem školení bude další působení těchto lidí ve svých regionech na rodiče vícečat, takže cílová skupina je mnohem širší.
Hlavní aktivitou je příprava a realizace semináře za účasti odborníků zabývajících se dvojčaty a následné vydání sborníku metodických pokynů-výstupů ze semináře.

1.5 Cíle

Hlavním cílem projektu je zajistit odborné vedení nově vznikajících Klubů dvojčat, vyškolení kvalifikovaných pracovníků-dobrovolníků v oblasti předávání informací o vývoji a výchově dvojčat. V rámci semináře dostanou jeho účastníci jednak informace o možnostech vzniku a založení poboček Klubu dvojčat, informace o speciálních potřebách dvojčat a vícečat, o jejich vývoji a výchově, o komunikaci s rodiči budoucích dvojčat, o komunikaci s úřady, apod.
Druhotným cílem je rozšíření působnosti Klubu dvojčat do dalších regionů, čímž se zvýší možnost socializace dvojčat, jež často v raném dětství bývají odkázána jen na styk s nejbližší rodinou. Formou pravidelných setkání organizovaných vyškolenými dobrovolníky, podle potřeb a možností daného regionálního Klubu dvojčat, se další rodiče dvojčat a trojčat seznámí se speciálními potřebami ve výchově dvojčat, budoucí rodiče se připraví na náročnou životní situaci, která je čeká po narození

vícečat, čímž se odbourá stres, pocit úzkosti a neschopnosti a neporozumění, se kterým většina rodičů dvojčat setkává.

1.6 Odůvodnění

V současné době existuje v České republice pouze jediná kmihao vývoji a výchově dvojčat. Ve státech západní Evropy existuje řada klubů šířících informace o potřebách rodin s vícečaty.

Ve většině porodnic není běžné kojit dvojčata a trojčata, dětští lékaři ani psychologové nejsou schopni rodičům dvojčat poradit jak na jejich výchovu, jak se se zvýšenými nároky (fyzickými, psychickými, čaovými, ale i finančními), které jsou na ně kladeny, vyrovnat. Jediné místo, kde mohou najít podporu a informace je Klub dvojčat a vícečat, který zatím pracuje pouze ve větších městech (Praha, Brno, Olomouc, Zlín, Písek, Přerov, Vrchlabí, Nymburk, Klášterec n/Ohří) na bázi svépomocné skupiny pracující pod vedením několika málo dobrovolníků.

Skupinou přímých příjemců projektu jsou rodiče dvojčat-účastníci semináře (cca 25-30 osob), kteří se jako dobrovolníci hodlají aktivně podílet na činnosti klubu a jeho rozšiřování do svých regionů.

Cílovou skupinou nepřímých příjemců jsou rodiče a budoucí rodiče dvojčat a trojčat. Dvojčata se rodí jedna na 80 porodů, v současné době se tento poměr mění ve prospěch dvojčat, což je způsobeno oplodněním IVF, hormonální léčbou a hormonální antikoncepcí.

Důvodem pro zaměření se na rodiče dvojčat a trojčat (včetně budoucích rodičů) je orientace naší organizace právě na tuto cílovou skupinu, která je v současné době v naší společnosti značně opomíjena (jsou opomíjeny speciální potřeby rodin s dvojčaty a vícerčaty). Očekáváním a narozením dvojčat se rodiče dostávají do situace náročné časově, fyzicky, psychicky a zejména finančně, což vede nezřídka k určité sociální izolaci takovýchto rodin, především v předškolním věku dětí.

Nutnost uspořádání semináře, který by dobrovolníkům z řad rodičů dvojčat rozšířil vědomosti o výchově a vývoji dvojčat, o speciálních potřebách dvojčat a jejich uspokojování, o komunikaci s místními úřady i organizačních záležitostech při zakládání poboček klubu pociťujeme již delší dobu, ale dosud jsme nezískali potřebné finanční prostředky k jeho kvalitní přípravě a uspořádání.

Projekt rozšíří působnost naší organizace i do odlehlejších regionů, ve kterých se rodiče dvojčat a trojčat potýkají se stejnými problémy, jsou však ve své situaci osamoceni. Tím, že vzniknou nové svépomocné skupiny rodičů, kteří si budou navzájem sdělovat své zkušenosti, vyměňovat si rady a sdílet společně problémy i radosti s dvojčaty, odbourá se izolovanost těchto rodin, čímž se zmírní i stres, který z náročné situace, kterou narození dvojčat bezesporu je, vyplývá.

Předpokládaným přínosem projektu je vytvoření dostatečného vědomostního zázemí pro výchovu dětí z vícečetných porodů a pomoc při řešení problémů rodin s vícečaty.

Významem projektu pro prioritu programu jsou vzdělaní rodiče-dobrovolníci, účastníci semináře, kteří budou dále šířit hlavní myšlenky Klubu dvojčat a vícečat (podpora a pomoc rodinám s dětmi z vícečetných porodů).

1.7 Podrobný popis aktivit

Přípravná fáze

Na počátku přípravné fáze, v prvním měsíci se koordinátor projektu zúčastní několika školení (organizovaných AGNES, ICN, HESTIA) o vedení NNO, PR a práci s dobrovolníky. V přípravné fázi se budeme věnovat jednak výběru a zajištění prostor pro seminář, včetně možnosti zajištění technického vybavení (zpětný projektor, televize a video), ubytování a stravování mimopražských účastníků a zajištění odborníků z řad lékařů a psychologů. Dále budeme vytvářet program pro seminář, rozesílat pozvánky vytipovaným členům klubu a do Mateřských center a připravovat materiály, které budou na semináři účastníkům k dispozici (brožury Klubu dvojčat a vícečat o vývoji a výchově dvojčat, kojení dvojčat, průvodce pro budoucí maminky dvojčat, apod.).

Realizace semináře

Při vlastní realizaci semináře počítáme s pomocí asi 4-5 dobrovolníků z řad pražských maminek dvojčat. Seminář bude třídenní - první den proběhne registrace účastníků, přednáška s následnou diskusí o možnostech zakládání regionálních klubů, o spolupráci s místními úřady a úřady státní správy. Další dva dni budou probíhat odborné přednášky a workshopy o kojení dvojčat, výchově a vývoji dvojčat a trojčat, o vedení svépomocných skupin, zapojování a řízení dobrovolníků. V závěru semináře se o zkušenosti podělí zástupci již fungujících poboček Klubu dvojčat.

Vyhodnocení semináře

Po ukončení semináře proběhne jeho vyhodnocení (z pohledu účastníků i organizátorů, z hlediska počtu účastníků i úrovně a vhodnosti zaměření přednášek) a sumarizace proběhlých přednášek a diskusí, které vyjdou ve sborníku přednášek v počtu cca 150ks. Ty pak budou rozesílány účastníkům semináře, Mateřským centrům a budou pro zájemce k dispozici v pražském Klubu dvojčat..

1.8 Metodika

Realizátor projektu vypracuje časový a úkolový harmonogram, na kterém budou pracovat spolu s administrativní silou a některými dobrovolníky z řad členů klubu. Na pravidelných společných schůzkách 1x týdně se bude hodnotit dosavadní postup a plnění daných úkolů.

Do přímé realizace semináře budou zapojeni odborníci z řad lékařů a psychologů, kteří povedou odborné přednášky a workshopy a dobrovolníci, kteří se budou podílet přímo na organizačním zajištění semináře.

Aktivity Klubu dvojčat a vícečat, které probíhají již sedm let (již zmíněné svépomocné skupiny, vydávání Zpravodaje, ozdravné pobyty, apod.) vedly v posledních letech k založení dalších poboček klubu mimo hlavní město. Zakládání těchto poboček bylo obtížné zejména v komunikaci s tamními organizátory, proto většinu potřebných informací dostávali aktivní rodiče buď písemně nebo na společných ozdravných pobytech. Přesto pro nás bylo určitou zkušeností, na kterou hodláme při přípravě semináře navázat.

K získání kvalitativních ukazatelů o proběhlém projektu - semináři poslouží dotazníkové šetření u účastníků semináře a řízené rozhovory přednášejících.

V projektu nepočítáme s účastí partnerských organizací.

Koordinátorkou projektu je předsedkyně a zakladatelka Klubu dvojčat a vícečat, matka čtyř dětí (11let, dvojčata 9let, 3 roky) a autorka první knihy o výchově dvojčat u nás.
Administrativní práce budou zajištěny samostatnou asistentkou z řad členek Klubu dvojčat a vícečat.
Při realizaci semináře budou pomáhat dobrovolníci - členové Klubu dvojčat a vícečat
Odborné přednášky povedou lékaři - neonatologové z FN Krč, členové Laktační ligy, gynekolog - dvojče a psychologové - dvojčata.

1.9 Doba trvání a plán akcí

☐ Projekt bude trvat 9 měsíců.

Rok	Činnost	Lokace (město)	Organizace pověřená realizací
Rok 1			
Měsíc 1	školení koordinátora a dobrovolníků aplikace získaných vědomostí na vlastní organizaci	Praha	žadatel - Klub dvojčat a vícečat
Měsíc 2	kontaktování odborníků zjištění prostor pro seminář	Praha	žadatel - Klub dvojčat a vícečat
Měsíc 3	příprava programu rozesílání pozvánek	Praha	žadatel - Klub dvojčat a vícečat
Měsíc 4	registrace pozvánek zajištění ubytování a stravování	Praha	žadatel - Klub dvojčat a vícečat
Měsíc 5	zajištění konkrétních lektorů dokončení programu a jeho rozeslání účastníkům zajištění organizátorů	Praha	žadatel - Klub dvojčat a vícečat
Měsíc 6	příprava písemných materiálů, které budou k dispozici účastníkům semináře	Praha	žadatel - Klub dvojčat a vícečat
Měsíc 7	příprava podkladů pro seminář, tisková konference, realizace třídenního semináře v Praze	Praha	žadatel - Klub dvojčat a vícečat
Měsíc 8	vyhodnocení semináře příprava sborníku a metodických materiálů	Praha	žadatel - Klub dvojčat a vícečat
Měsíc 9	vydání sborníku a jeho rozeslání účastníkům semináře, vypracování závěrečné zprávy a vyúčtování grantu	Praha	žadatel - Klub dvojčat a vícečat

2. Očekávané výsledky

2.1 Odhadovaný dopad na cílové skupiny

Vyškolením koordinátora projektu se docílí kvalitnějšího vedení Klubu dvojčat a vícečat, který má celorepublikovou působnost, což bude mít dopad na celkové zkvalitnění služeb klubem poskytovaných.
Účastníci projektu se budou, jako proškolení, lépe orientovat v problematice vývoje a výchovy dvojčat a trojčat, budou vybaveni informacemi o tom, jak postupovat při zakládání regionálních poboček klubu. Dobrovolná práce v Klubu dvojčat a vícečat povede u maminek na mateřské dovolené k jisté seberealizaci a odbourání pocitu sociální izolace.

Druhotnou cílovou skupinou jsou samotní rodiče a budoucí rodiče dvojčat a trojčat, kteří se nacházejí v situaci, kdy si sami neumí poradit a potřebují pomoc zvenčí. V rámci svépomocných skupin získají informace o tom, jak dvojčata vychovávat, získají informační materiály, př. o kojení dvojčat, mohou se o své problémy podělit, čímž se jim značně uleví.

Dosud se aktivní práci v Klubu dvojčat a vícečat věnovalo jen pár maminek, z nichž některé prošly školením ICN pro neziskové organizace. Ostatní členové, zejména mimopražští, pracovali spontánně a živelně, což nebylo vždy výhodou. Po absolvování semináře by měli být účastníci vybaveni nejen informacemi o práci s dobrovolníky a o vedení klubů, ale i odbornými znalostmi o problematice dvojčat a vícečat.

2.2 *Publikace a jiné výstupy*

Po skončení semináře vydá organizátor sborník metodických pokynů včetně přednášek lektorů pronesených na semináři. Sborník bude obsahovat, kromě zmíněných přednášek, rady jak postupovat při zakládání regionálních poboček Klubu dvojčat (kontakty na Mateřská centra, apod.), dále informace o specifikách vývoje a výchovy dvojčat a v neposlední řadě i pokyny, jak pracovat s rodiči dvojčat a trojčat.
Sborník bude vydán v min. nákladu cca 150ks, bude rozeslán účastníkům semináře, informačním centrům a následně využíván pro další případné zájemce.

2.3 *Multiplikační efekt*

Účastníci semináře rozšíří počet poboček Klubu dvojčat a vícečat, čímž zvýší informovanost o specifických potřebách dvojčat a trojčat ve svých regionech regiónech. Rodiče a budoucí rodiče dvojčat se tak díky svépomocným skupinám zbaví svých pochybností a stresů při výchově, dostane se jim rad od již zkušenějších rodičů, maminky budou svá dvojčata kojit, protože budou na tuto situaci dobře připraveny, dvojčata se nebudou uzavírat do své "výjimečnosti", protože uvidí i jiná dvojčata, dojde k socializaci dvojčat již v předškolním věku.
Díky široké členské základně a podpoře informovaných rodin s dvojčaty a vícerčaty bude možno účinněji působit na orgány státní správy a samosprávy při prosazování specifických požadavků rodin s dětmi z vícečetných porodů (př.: samospráva - zajištění vchodových dveří do obchodů, lékáren a zdravotních zařízení v šířce 90cm tak, aby jimi mohla projet i maminka s kočárkem pro dvojčata, zavádění nízkopodlažních hromadných dopravních prostředků, apod., státní správa - zvýšení a prodloužení možnosti pobírání sociálního příplatku pro děti společně narozené - nyní je toto zvýhodnění omezeno věkem do 3let a koeficientem 0,1 oproti dětem jednotlivě narozeným).

2.4 *Udržitelnost*

Pokud získáme peníze na uvedený projekt, zlepší se naše kancelářské a počítačové vybavení, na něž již nebudeme potřebovat členské příspěvky a sponzorské dary, které se budou moci využít na placení nájmů. Dále budeme žádat o dotace MPSV a MŠMT, jejichž podmínky pro udělení dotací (př. MŠMT

práce organizace v 10 krajích) již budeme splňovat. Zavedením pevné linky se umožní komunikace s regionálními pobočkami Klubů dvojčata a okamžité řešení jejich problémů. Do budoucna uvažujeme o zřízení poradny po telefonu a internetové poradny, což bez tel.linky přímo v kanceláři není možné. Na provoz této linky budeme žádat příslušné úřady o dotace.
V budoucnu hodláme pořádat přednášky pro budoucí maminky dvojčat, příjem z těchto přednášek bude použit na další aktivity Klubu dvojčat a vícečat.

Výstupy projektu budou ve vlastnictví Klubu dvojčat a vícečat.